

STOCKHOLMS SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNING
FÖRVALTNINGSLEDNINGEN

DNR I.2-0660/2008
SID 1 (92)
2008-12-01

Verksamhetsplan för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.....	1
Inledning	5
KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:	6
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	6
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	6
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad	6
NÄMNDMÅL:	6
Utveckla stadens insatser enligt alkohollagen.....	6
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	7
1.2 Jobb istället för bidrag.....	7
NÄMNDMÅL:	9
Öka sysselsättningen och medverka till egenförsörjningen	9
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	21
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas	21
NÄMNDMÅL:	22
Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska	22
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	23
1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad	23
NÄMNDMÅL:	23
Skydd för våldsutsatta kvinnor och deras barn	23
NÄMNDMÅL:	26
Utveckla stadens brottsförebyggande arbete.....	26
KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:	28
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras	28
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	28
2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald	28
NÄMNDMÅL:	28
Genom aktivitetsplanen säkra valfrihet och konkurrens i verksamheterna ...	28
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	30
2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö	30
NÄMNDMÅL:	30
Öka andelen elever som uppnår godkända betyg i sfi	30
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	34

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen.....	34
NÄMNDMÅL:.....	35
Förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och ungdomar	35
NÄMNDMÅL:.....	47
Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på lika villkor	47
NÄMNDMÅL:.....	55
Utveckla insatserna för hemlösa	55
NÄMNDMÅL:.....	63
Öka möjligheterna för personer med missbruksproblem att upphöra med eller minska sitt missbruk.....	63
NÄMNDMÅL:.....	71
Tillhandahålla familjerådgivning till alla som begär det	71
NÄMNDMÅL:.....	72
Utveckla stödet till frivilligorganisationer	72
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	74
2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare	74
NÄMNDMÅL:.....	74
Nämnden ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare.....	74
KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:	77
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	77
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	77
3.1 Budgeten ska vara i balans.....	77
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:	77
3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna.....	77
NÄMNDMÅL:.....	77
Effektiv administration.....	77

Inledning

Den 1 januari 2009 inrättas socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden som kommer att ansvara för den verksamhet som tidigare socialtjänstnämnden svarade för samt för arbetsmarknadsfrämjande åtgärder och svenska för invandrare (sfi).

I kommunfullmäktiges budget för 2009 anges att arbetet inom socialtjänsten ska grundas på respekt för den enskilde individens önskemål och val där denne ska ha inflytande över och vara delaktig i utformandet av insatsen. Arbetet ska baseras på kunskaper och erfarenheter där metoder och insatser ska vara evidensbaserade. Tidiga insatser till barn och ungdomar ska prioriteras och samarbetet mellan socialtjänsten och skolan ska stärkas. Det förebyggande arbetet mot missbruk ska särskilt inriktas mot nyrekrytering i åldern 13 - 25 år. I arbetet mot hemlöshet är det förebyggande arbetet prioriterat, olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas och alla hemlösa omfattas av tak-överhuvudet-garantin. För personer med psykisk funktionsnedsättning ska bostäder i olika former byggas och möjligheterna till sysselsättning, studier och arbete förbättras. Stadens brottsförebyggande arbete och arbete för kvinnofrid fortsätter att utvecklas och förbättras.

Vidare anges i budgeten att samverkan ska fortsätta utvecklas mellan Jobbtorg Stockholm, sfi och övrig vuxenutbildning för att vuxna snabbare ska få den kompetensutveckling som leder till inträde på arbetsmarknaden. Studie- och yrkesvägledning är en förutsättning för detta. Detta medverkar till att minska segregationen och öka sysselsättningen. Sfi ska anpassas till individens förutsättningar och behov samt göras mer flexibel så att studier och praktik kan kombineras i större utsträckning. Antalet avhopp från kurser inom sfi ska minskas. Validering samt rekryteringsprogrammet är strategiska resurser för att öka integrationen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har till uppgift att stärka likställigheten inom staden bland annat genom riktlinjer för handläggning. Förvaltningen bidrar också med generell verksamhetsstöd till stadsdelsförvaltningarna bl.a. avseende rättstillämpning och utveckling av arbetssätt. Nämnden har också ansvar för uppföljning av stadens samlade socialtjänstverksamhet. Detta inkluderar att från stadsdelsnämnderna samla in och sammanställa statistikuppgifter och för verksamheten annan relevant information.

Den nya enheten Preventionscentrum Stockholm ska spela en pådrivande roll för förändringsprocesser i stadens socialtjänst och utöva omvärldsbevakning nationellt och internationellt. Enheten ska ansvara för uppbyggnaden av Stockholms Social-

tjänstakademi, ett forum för kunskapsutbyte och gemensamma åtaganden mellan staden och centrala aktörer inom forskning och universitet/högskolor.

Inför årets budget har förvaltningen sammanställt aktuella tendenser inom socialtjänstområdena ekonomiskt bistånd, barn och familj, barn och unga, vuxna med missbruk, omsorgen om funktionshindrade samt socialpsykiatri. Dessa återfinns under respektive verksamhetsmål som kommunfullmäktige fastställt.

KF:s INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Inom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde är det framför allt tillståndsenheten som har företag som sina kunder. Enheten bidrar till uppfylla KF-målet då ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår för att ha en hög servicenivå.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	10 %	30 %	År

NÄMNDMÅL:

Utveckla stadens insatser enligt alkohollagen

Detta ska göras i samråd med andra myndigheter samt restaurangbranschens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer med fokus på folkhälsomålen. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden är tillståndsmyndighet och ansvarig för stadens insatser enligt alkohollagen. Förvaltningen har genom Tillståndsenheten i uppdrag att handlägga ansökningar om serveringstillstånd och att utöva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser och av kommunfullmäktige (KF) fastställda riktlinjer samt till den kostnad som KF fastställt. Verksamheten finansieras helt genom avgifter.

Tillståndsenhetens arbete ska präglas av de positiva värden som restaurangerna erbjuder samtidigt som skyddsintresset ska tillvaratas. Om intresse- och normkollision uppstår mellan å ena sidan näringsfriheten och å andra sidan skyddet för människors hälsa, tar skyddsaspekterna över. Risker för människors hälsa ska sär-

skilt beaktas vid tillståndsprövningen och i tillsynsverksamheten. Alkohollagens bestämmelser ska utgöra ett skydd mot skadlig konsumtion av alkohol.

Antalet serveringstillstånd i staden är ca 1 680. Tillståndsenheten handlägger årligen ca 2 500 – 3 000 ansökningar om serveringstillstånd i olika former.

Tillståndsenheten genomför tillsynsbesök på restauranger, i egen regi och tillsammans med andra myndigheter, i syfte att kontrollera efterlevnaden av alkohollagen. I de fall då allvarliga brister upptäcks inleds tillsynsärende och förslag till beslut läggs fram för tillståndsutskottet. Tillståndsenheten planerar att under 2009 genomföra 3 000 tillsynsbesök. Även om det åligger tillståndshavarna att följa lagar och bestämmelser så har också Tillståndsenheten ett ansvar för att informera om vad som gäller. Genom en levande dialog med restaurangföretagarna kan misslag och regelöverträdelser i högre utsträckning undvikas. Ett e-tjänstprojekt som syftar till att ytterligare öka servicen till kunderna och korta handläggningstiderna håller på att genomföras.

Tillståndsenheten har haft en ledande roll i STAD-samarbetet sedan 1996 (STAD - Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem). Enligt samarbetsavtalet för perioden 2008-2010 är det främst polismyndigheten, Stockholms läns landsting och SHR (Sveriges Restaurang- och Hotellföretagare) som förutom staden är de mest aktiva parterna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att nämnden har dels ett stadsövergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågor samt ansvar för arbetsfrämjande åtgärder genom Jobbtorg Stockholm och Rekryteringsprogrammet. Vidare utför nämnden på beställning av framför allt stadsdelsnämnderna olika tjänster för enskilda personer inom arbetsmarknadsområdet. Enheten för hemlösa stöder de klienter som har möjlighet att få arbete eller sysselsättning och medverkar till att de får nödvändiga insatser.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Genomsnittlig inskrivningstid för målgruppen ungdomar (16-24 år) som fått arbete/studier via Jobbtorg Stockholm			Tertial

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,05 %	max 6 %	År
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm		tas fram 2009	Tertial
Genomsnittlig inskrivningstid för målgruppen personer med ekonomiskt bistånd längre än tio månader som fått arbete/studier via Jobbtorg Stockholm			Tertial
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tre månader efter inskrivning på Jobbtorg	30 %	tas fram 2009	Tertial
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	74	tas fram 2009	Tertial
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	50	1 400 st	Tertial
Andelen aktörer som erbjuder kombinerad yrkesrelaterad svenska med praktik			År
Andel aspiranter som är självförsörjande tre månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm		tas fram 2009	Tertial
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Jobbtorgen ska delta i Länsstyrelsens projekt för en regiongemensam samhällsinformation och utifrån resultat i projektet inarbeta detta i samhällsinformationen till flyktingar	2009-01-01	2009-12-31	
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska se över och revidera formerna för arbetet med individuella introduktionsplaner för flyktingmottagande	2009-01-01	2009-12-31	
Gemensamt med Jobbtorg Stockholm och försäkringskassan ta fram metoder för bedömning av arbetsförmåga hos individen	2009-01-01	2009-12-31	
Riktlinjer för samhällsinformation till flyktingar ska tas fram och vara gemensamma för staden	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Jobbtorgen ska utarbeta lokala samverkansöverenskommelser med arbetsförmedlingen, försäkringskassan m.fl.	2009-01-01	2009-12-31

NÄMNDMÅL:

Öka sysselsättningen och medverka till egenförsörjningen

Stadsövergripande arbete med riktlinjer, metodutveckling, uppföljning och förebyggande åtgärder.

Samordning av stadens flyktningmottagning

EU-frågor

Insatser för att arbetslösa ska få arbete (Jobbtorg Stockholm och Rekryteringsprogrammet)

Platser för arbetsrehabilitering för personer med socialmedicinska, psykiska och fysiska funktionshinder (START).

Arbetsrehabilitering för personer aktuella vid Enheten för hemlösa.

Inom ramen för det stadsövergripande arbetet med riktlinjer, metodutveckling, uppföljning och förebyggande åtgärder med ekonomiskt bistånd kommer bl.a. följande uppdrag och utredningar att genomföras.

- Följa utvecklingen av ekonomiskt bistånd.
- Fortsatt stöd med att implementera och vidareutveckla utarbetade arbetssätt och rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd.
- När det gäller insatser för att stödja arbetslösa till arbete har staden utvecklat arbetssätt och har inrättat jobbtorg. Det finns dock behov av att organisera och utveckla arbetet för att kunna rehabilitera icke arbetsföra personer som står längre från arbetsmarknaden och som utgör den största andelen långtidsberoende bidragstagare. En strukturerad samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvården och försäkringskassan behöver utvecklas i arbetet med denna grupp.

Stadens övergripande mål är att minska bidragsberoendet och alla som kan arbeta och försörja sig själva måste komma bort från bidragsberoende. Stödinsatserna ska ha ett fortsatt fokus på arbetslinjen, självförsörjning och minskat utanförskap. I budget anges också att det är av stor vikt att staden aktivt följer rutinerna för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd.

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag att minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser. För de som står längre från arbetsmarknaden på grund av språksvårigheter, medicinska eller andra skäl

ska utbildning och/eller stöd efter individens behov erbjudas. Stödet ska vara ett medel inte ett mål. Målet ska alltid vara egen försörjning.

Analys

Eftersom ekonomiskt bistånd utgör samhällets yttersta skyddsnät påverkas omfattningen och utvecklingen av bidragsberoendet i hög grad av den rådande situationen på arbetsmarknaden samt av utvecklingen inom en rad olika områden, såsom exempelvis integrations- och utbildningspolitiken samt hur samhällets samlade rehabiliteringsinsatser är utformade. Allt detta påverkar antalet enskilda i behov av ekonomiskt bistånd och deras närhet till arbetslivet.

Ekonomiskt bistånd ska vara ett tillfälligt stöd vid tillfälliga behov, men människor som saknar eller har en marginell anknytning till arbetsmarknaden exkluderas från de statliga trygghetssystemen och riskerar att bli permanent socialbidragsberoende. Dessa människor utestängs inte bara ekonomiskt utan kommer inte heller i åtnjutande av de statliga myndigheternas insatser för rehabilitering och åtgärder för inträde på arbetsmarknaden. Detta har medfört att kommunerna tvingats överta alltmer rehabiliteringsinsatser för sjukskrivna och arbetsmarknadsinsatser för arbetslösa eftersom alternativet vore att enbart kunna tillhandahålla kontantstöd.

Förutom de personer som aldrig kvalificerat sig för sjukpenning får alltfler sjukskrivna personer som saknar arbete sin sjukersättning från försäkringskassan in-dragen och hamnar i ett glapp mellan försäkringskassan och arbetsförmedlingen eftersom dessa myndigheter inte har en samsyn när det gäller synen på arbetsför-måga. Dessa blir slutligen hänvisade till ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Under året har i genomsnitt 17 personer varje månad aktualiserats i staden för försörjningsstöd av denna orsak. Det är dock en minskning jämfört med motsvarande tidsperiod förra året då det rörde sig om 26 personer varje månad.

Prövningen av rätten till försörjningsstöd är en komplicerad process som inte är tänkt eller utformad för att administrera de stora nytillkomna grupperna av långva-rigt bidragsberoende. Ansökan om försörjningsstöd görs varje månad och varje ansökan kräver ett omfattande utrednings- och kontrollarbete innan beslut kan fattas. Utöver att de ekonomiska förutsättningarna ska vara uppfyllda för rätt till bistånd ska den sökande även uppfylla de krav som ställs för att medverka till att bli självförsörjande. Målsättningen att minska de felaktiga utbetalningarna ökar dessutom kraven på att genomföra grundligare kontroller för att förebygga felaktigheter. Detta kräver sammantaget att det krävs väl tilltagna personella resurser och effektiv organisation av handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Bostadssituationen i staden är mycket bekymmersam för vissa grupper och särskilt oroande är att många barnfamiljer av olika orsaker saknar ett stadigvarande boende. Det rör sig om ca 150 hushåll med sammantaget ca 325 barn, och gemensamt för de flesta är att de flyttat in i staden under mycket osäkra förhållanden. För dessa familjer står i princip endast olika tillfälliga boendelösningar till buds vilket, förutom att det medför otrygghet och brist på stabilitet för barnen, medför höga bidragskostnader för staden för logi.

Antalet bidragstagare har minskat stadigt de senaste tre åren. Under 2008 har minskningstakten dämpats men i augusti var antalet hushåll med ekonomiskt bistånd för första gången under 10.000 i staden. I ett tolv månadersperspektiv har antalet bidragshushåll minskat med 7,6 % och kostnaden minskat med 4,5 %. Medelbidraget per hushåll och månad har dock ökat med 3,4 % främst till följd av höjd riksnorm och hyreshöjningar. De bidragstagare som trots högkonjunkturen och satsningen på jobbtorg inte har tagit sig ur bidragsberoendet är framför allt personer med diffusa arbetshinder och mer komplex problematik. De långtidsberoende som står relativt långt från arbetsmarknaden på grund av olika sociala eller medicinska hinder utgör en allt större andel av de bidragsberoende i och med att antalet arbetslösa bidragstagare har minskat. Sannolikt kommer dock den annalkande lågkonjunkturen medföra att antalet arbetslösa bidragssökande, utan eller med otillräcklig A-kassa, åter ökar efter flera års nedgång. Även de förändrade reglerna inom sjukförsäkringen kan befaras medföra att antalet sjukskrivna utan eller med otillräcklig sjukpenning ökar år 2009.

Särskilda utvecklingsområden

Utifrån det tvådelade uppdraget inom ekonomiskt bistånd, att hjälpa människor att finna vägar till självförsörjning och att pröva rätten till ekonomiskt bistånd under tiden, har staden behov av att kunna erbjuda insatser både för att stärka arbetsföra personers möjligheter på arbetsmarknaden och för att rehabilitera icke arbetsföra personer, och det är också viktigt att kvinnor kan erbjudas stöd i lika stor utsträckning som män. När det gäller insatser för att stödja arbetslösa till arbete har staden inrättat jobbtorg. Det finns dock behov av att organisera och utveckla arbetet för att kunna rehabilitera icke arbetsföra personer som står längre från arbetsmarknaden och som utgör den största andelen långtidsberoende bidragstagare. En strukturerad samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvården och försäkringskassan behöver utvecklas i arbetet med denna grupp. Det finns behov av att kunna göra arbetsförmågebedömningar som inte enbart fokuserar på den medicinska förmågan utan även på anställningsbarheten och det är även nödvändigt att en modell för arbetsförmågebedömningar respekteras av alla berörda myndigheter för att den enskilde ska kunna åtnjuta relevant stöd.

Felaktiga utbetalningar (FUT)

I arbetet för att stävja felaktiga utbetalningar är inriktningen att genom noggranna kontroller och tydlig information till de sökande förebygga att felaktigheter överhuvudtaget uppstår. Ett särskilt FUT-projekt har haft i uppdrag att göra en förstudie kring förutsättningarna för arbetet mot felaktiga utbetalningar. Bl.a. har verktyg och rutiner för handläggningen tagits fram i form av vägledning för ärendegång och formella krav. En särskild utredningstyp för FUT-utredningar har skapats i paraplysystemet (stadens it-stöd för handläggare) och enhetliga mallar för utredning och beslut om återkrav och polisanmälan har arbetats fram för att underlätta handläggningen. För att staden ska kunna få en uppfattning om omfattningen av felaktiga utbetalningar ska dessutom alla beslut om återkrav på grund av felaktiga utbetalningar och bidragsbrottsanmälningar registreras i paraplysystemet från januari 2008.

En förstudie har visat att det trots att en rad åtgärder redan har vidtagits finns behov av en stadsövergripande stödfunktion för att implementera uppdraget. Utifrån detta föreslås att det pågående projektet förlängs under 2009 med uppdrag att implementera och vidareutveckla utarbetade arbetssätt och metoder. Projektet ska utgöra en stadsövergripande stödfunktion och dels genomföra vissa FUT-utredningar och bidragsbrottsanmälningar på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna och dels genom utbildning, handledning och genom samverkan och erfarenhetsutbyte med andra myndigheter höja kompetensnivån i staden ytterligare. Projektet ska även följa upp resultatet av åtgärderna mot felaktiga utbetalningar för att få samlad kunskap för att kunna möta problemet på ett effektivt sätt. Kostnaden för projektet uppgår till 1,2 mnkr.

EU-frågor

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden inom Europaforum Stockholm är det socialpolitiska området och sysselsättning. Förvaltningens uppdrag är att bevaka dessa frågor och informera om EU:s policy- och strategiarbete. Nämnden ska vidare samordna och medverka till att EU:s strategiska beslut integreras i det dagliga arbetet i stadens nämnder och förvaltningar. Staden ska, genom företrädesvis Eurocities, försöka påverka olika initiativ från kommissionen.

Den reviderade Lissabonstrategin fokuserar på arbete och tillväxt. Tillsammans med Eurocities, Göteborg och Malmö kommer förvaltningen bidra med och förstärka det lokala perspektivet inom ramen för Lissabonstrategin.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens samarbete med städer i Sverige och i övriga EU kommer att inriktas på att inhämta och sprida framgångsrika arbetsmetoder och processer. Förvaltningen kommer att delta i utvecklandet av stärkt kunskapsöverföring och gemensamt lärande.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen ska ansöka och/eller samordna ansökan om utvecklingsmedel inom ramen för mellersta Östersjöprogrammet och det nya socialfondsprogrammet. Vidare är det av vikt att knyta samman utvecklingsarbetet i stadsdelarna med policyarbete och andra stadsövergripande frågor av betydelse med det regionala utvecklingsarbetet. Vid en kartläggning av stadsdelsförvaltningarnas intresse för genomförandet av EU-relaterat utvecklingsarbete är fokus på följande målgrupper:

- Arbetslösa, med försörjningsstöd
- Unga, med försörjningsstöd
- Långtidsarbetslösa, med försörjningsstöd
- Långtidssjukskrivna, med försörjningsstöd
- Sjukskrivna, utan ersättning, men med försörjningsstöd
- Försörjningsstödstagare med missbruk eller socialmedicinska hinder
- Psykiskt funktionshindrade personer utan sysselsättning, med försörjningsstöd
- Nyanlända flyktingar
- Flyktingar, invandrare med stora svårigheter att lära sig svenska, med försörjningsstöd
- Personer och med oidentifierade arbetshinder, med försörjningsstöd

Under våren ska en ny kartläggning av relevanta målgrupper genomföras.

Stadsövergripande arbetsmarknadsfrågor

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för den stadsövergripande samordningen av arbetsmarknadsfrågor. Detta innebär bland annat att stadsdelsnämndernas arbete med offentligt skyddat arbete och arbetsträning för vissa målgrupper kommer att följas.

Det är angeläget att följa olika grupperns förutsättningar för inträde på arbetsmarknaden. Det gäller särskilt de grupper som befunnit sig utanför arbetsmarknaden under lång tid. Här är det väsentligt med en fördjupad samverkan mellan socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Ett viktigt utvecklingsområde under 2009 är att följa och sprida erfarenheter från utvecklingsarbete som bedrivs i andra kommuner och länder, samt aktuell forskning på arbetsmarknadsområdet. Detta är en förutsättning för att stadens verksamheter ska kunna utvecklas på bästa möjliga sätt.

Samverkan mellan socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnderna, arbetsförmedlingen och försäkringskassan är prioriterad. Under 2008 har centrala samverkansavtal med arbetsförmedlingen utarbetats inom ramen för Jobbtorg Stockholm. Dessa ska kontinuerligt följas upp. Under 2009 ska formerna för samverkan med försäkringskassan förtydligas.

I stadens budget har samtliga nämnder fått i uppdrag att tillhandahålla praktikplatser för aspiranter från Jobbtorg Stockholm. Det sammanlagda målet är att staden ska tillhandahålla 1 400 praktikplatser. Inom ramen för det stadsövergripande samordningsansvaret ska förvaltningen samordna arbetet med att ta fram praktikplatserna och att skapa förutsättningar för fungerande praktikperioder för såväl praktikanterna som för arbetsplatserna. Arbetsplatser ska erbjudas stöd i olika former som t.ex. handledarutbildning.

Förvaltningen ska aktivt följa och undersöka förutsättningarna för EU-samverkan och utvecklingsprojekt inom ramen för de EU-fonder som särskilt riktas mot ökat arbetskraftsutbud.

Förvaltningen ska vara representerad i Eurocities Workinggroup for Employment. Gruppen har till uppgift att följa utvecklingen inom arbetsmarknadsområdet i Europa och särskilt hur policys, beslut i EU m.m. påverkar arbetsmarknadsfrågorna i städerna.

Stadens flyktingmottagning

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden tar från den 1 januari 2009 över det övergripande samordningsansvaret för stadens flyktingmottagning medan stadsdelsnämnderna fortsatt har det operativa ansvaret för flyktingmottagandet. Samordningsansvaret omfattar omvärldsbevakning, kunskapsspridning, verksamhetsstöd samt övergripande samordningsfrågor med olika interna aktörer inom staden samt externa samverkansparter i syfte att bidra till en effektiv introduktion och utveckling av arbetssätt samt likställighet inom staden.

Förvaltningen ska följa utvecklingen av flyktingmottagandet och bistå stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar inom staden avseende prognoser,

avläsning och analys av inflödet, utredningsuppdrag, samt annat underlag för verksamhetsområdets planering och styrning. Förvaltningen kommer även att följa och lyfta strategiska frågor samt bevaka praxis, lagstiftning, statliga utredningar, externa aktörers uppdrag och förändringar i samhället som påverkar flyktingmottagandet och handläggning av introduktionsersättning.

Förvaltningen ingår som sakkunnig och representant för staden i olika interna och externa samverkans- och arbetsgrupper med anknytning till flyktingmottagandet. Aktuellt under 2009 är att tillsammans med länsstyrelsen utarbeta ett förslag om ny överenskommelse med Migrationsverket om flyktingmottagande från 2010.

Förvaltningen ger också service till allmänheten, andra myndigheter och kommuner, massmedia och andra genom information rörande frågor om flyktingmottagandet.

Jobbtorg Stockholm

Jobbtorg Stockholm inrättades den 1 januari 2008. Under uppbyggnadsåret 2008 har verksamheten varit placerad under kommunstyrelsen. Den 1 januari 2009 förs Jobbtorg Stockholm till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Verksamheten består av fem lokala jobbtorg och två jobbtorgsfilialer. De fem jobbtorgen är lokaliserade i Vårbergs Centrum, Farsta Centrum, Rosenlundsgatan, Vällingby centrum samt Kista centrum. Till Jobbtorg Kista hör filialerna i Lunda och Rinkeby. Filialen i Rinkeby är ett ungdomsjobbtorget för ungdomar från hela Järva. Den kommer från den 1 januari 2009 att flyttas till Kista Centrum under namnet "Kista ungdomsfilial".

Syftet med införande av Jobbtorg Stockholm är att förstärka stadens insatser för att fler arbetslösa ska komma ut i arbete, och därmed minska kostnaderna för försörjningsstöd. Det övergripande målet är att fler ska gå från bidrag till arbete. Jobbtorgen ska vara den gemensamma ingången till stadens samlade resurser för arbetsmarknadsinsatser av olika slag för de målgrupper som staden arbetar med. Jobbtorgen ska ha tydligt jobbfokus och ska inte arbeta med andra uppdrag än att verka för att enskilda kommer i arbete/studier. Jobbtorgen ska inte ha ansvar för myndighetsutövning.

Målgrupperna för jobbtorgen under 2008 definierades i kommunfullmäktiges beslut om införande av Jobbtorg Stockholm. I budget 2009 har målgruppen utökats

med personer som står längre från arbetsmarknaden än den grupp man arbetat med under 2008. För 2009 utgörs jobbtorgens målgrupper därför av:

- Försörjningsstödstagare som uppbär eller ansöker om försörjningsstöd på grund av arbetslöshet.
- Försörjningsstödstagare som ansöker om försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis.
- Försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där skäl finns att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis.
- Nyanlända till Sverige som uppbär introduktionsersättning, och där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta på Jobbtorg Stockholm.
- Arbetslösa ungdomar i åldern 16-24 år som är aktuella för insatser från stadsdelsnämnderna.

I september 2008 var 4 819 arbetslösa, inklusive ungdomar, inskrivna på Jobbtorg Stockholm på grund av arbetsmarknadsskäl. Detta innebar att 95 % av samtliga i målgruppen var inskrivna.

När det gäller nyanlända till Sverige ansvarar jobbtorgen för heldagsaktivitet där målet är självförsörjning för samtliga vuxna arbetsföra flyktingar som har introduktionsersättning. I september 2008 var ca 650 nyanlända flyktingar inskrivna på Jobbtorg Stockholm. De utgjorde ca 68 % av den grupp som uppbär introduktionsersättning under samma månad.

Med de uppgifter som finns idag om en vikande konjunktur och utökad målgrupp kan man sammantaget konstatera att målgruppen för Jobbtorg Stockholm kan förväntas uppgå till i genomsnitt ca 800 -1 000 personer fler/månad än den genomsnittliga inskrivningen under 2008. Detta bygger dock på prognoser och utvecklingen måste följas noggrant månad för månad.

En ökning av målgruppen i den storleksordning som anges kommer att ställa krav på såväl Jobbtorg Stockholm som på stadsdelsförvaltningarna att gemensamt prioritera olika insatser på ett sätt som kan bidra till att så många som möjligt kan gå från bidrag till arbete trots den vikande konjunkturen. Utvecklingen får därför löpande följas i såväl den centrala som i lokala samarbetsgrupper mellan Jobbtorg Stockholm och stadsdelsförvaltningarna.

Under 2009 planerar Jobbtorg Stockholm att utveckla

- Samverkan med externa aktörer och genomföra en ny upphandling. Inför 2008 genomfördes en upphandling av externa aktörer. Sammanlagt slöts avtal med 24 leverantörer. Fram till oktober 2008 har resultaten av de externa leverantörerna generellt sett inte fullt ut motsvarat förväntningarna. Inför 2009 är därför en av de viktigaste utvecklingsfrågorna hur den fortsatta samverkan med externa aktörer ska utformas, och att redan i början av 2009 börja förbereda en ny upphandling, utifrån de erfarenheter som vunnits. En kompletterande upphandling för den nya målgruppen kan bli aktuell.
- Anpassade insatser för den nya målgruppen. Den nya målgruppen från 1 januari 2009 kommer att ställa nya krav på organisationen. Under hösten 2008 genomförs en utredning avseende vilken typ av insatser som kan bli aktuella, samt behovet av ny kompetens på jobbtorgen.
- För att fördjupa metodutvecklingsarbetet för olika målgrupper kommer lokala metodutvecklingsuppdrag att definieras. Jobbtorget på Rosenlundsgatan har sedan tidigare ett särskilt uppdrag avseende aspiranter med neuropsykiatriska funktionshinder och Rinkeby har ett särskilt uppdrag avseende ungdomar. Inför 2009 har gruppen nyanlända hög prioritet. Ett särskilt uppdrag avseende metodutveckling för denna grupp läggs på jobbtorg Kista med filial Lunda. Under hösten 2008 pågår förberedelser för ansökningar till EU:s socialfond om utvecklingsprojekt i samverkan med olika partners. Detta arbete ska fortsätta under 2009.
- Samverkan med arbetsgivare. Under 2008 har utflödet från jobbtorgen successivt ökat för varje månad. Med en vändning i konjunkturen kan denna utveckling komma att bromsas. Det är dock nödvändigt att under 2009 ytterligare fokusera på samverkan med arbetsgivare med rekryteringsbehov och på samverkan med andra aktörer som har ett tydligt arbetsgivarperspektiv.

Genom uppföljningsverktyget FLAI och genom stadens verktyg för ledning och uppföljning, ILS, följs verksamheten upp. Information presenteras månadsvis avseende jobbplaner, insatser, resultat och försörjningsstöds kostnader. Uppföljningen presenteras såväl på jobbtorgsnivå som på stadsdelsnämnds nivå. Under 2009 finns förutsättningar att göra fördjupade analyser av resultat av olika typer av insatser, resultat för olika målgrupper etc, vilket ska genomföras. Verksamheten på jobbtorgen kommer därutöver att följas upp genom regelbundna enkäter till verksamhetens deltagare. Samverkan följs upp i en central samarbetsgrupp för Jobbtorg Stockholm som från 1 januari 2009 leds av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens direktör. Lokalt följs samverkan upp i lokala samverkansgrupper om-

kring varje jobbtorg. Samverkan med arbetsförmedlingen följs regelbundet upp i en central samarbetsgrupp med arbetsförmedlingen.

Rekryteringsprogrammet

Rekryteringsprogrammet startades år 2000. Syftet är att medverka till att flyktingar och invandrare snabbare ska komma ut i arbete och egenförsörjning. Från start fram den 31 december 2007 hade över tusen personer fått arbete genom programmet vilket utgör närmare 85 % av alla deltagare. Verksamheten har arbetat med program för både kommunal och privat verksamhet. Idag finns ett stort företagsnätverk som spänner över flera branscher.

Den 1 januari 2009 förs Rekryteringsprogrammet till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Målgrupperna är flyktingar och invandrare som uppber introduktionsersättning eller försörjningsstöd och är inskrivna på jobbtorgen. Undantagsvis kan även andra av jobbtorgens målgrupper bli aktuella.

Verksamheten består av två delar:

FUB (förberedande utbildning)

Verksamheten syftar till att säkerställa att deltagarna har kunskaper nog att uppfylla krav och kriterier som ställs i rekryteringsprogrammets yrkeskurser eller i annan av jobbtorgen planerad aktivitet. Tyngdpunkterna i lärmålen är relevant yrkespråk, kommunikativ språkutveckling, ökad motivation till arbete samt utvecklad social kompetens. Utbildningen är på halvtid och kombineras normalt med reguljär sfi och är upp till fyra månader lång.

Yrkeskurser med praktik

Rekryteringsprogrammets yrkeskurser är inriktade på yrkesområden där det efterfrågas arbetskraft. Alla utbildningar tas fram i samarbete med aktuella arbetsgivare och branschorganisationer och består av både teoretisk och praktisk utbildning. Samtliga yrkeskurser som startas har en eller flera samverkande arbetsgivare med i processen där godkända deltagare sedan erbjuds arbete. Yrkeskurserna är på heltid och idag 6 - 16 veckor långa inklusive praktik. Aktuella branscher är bland andra städ, bygg och rivning.

Inom ramen för budget 2009 har programmet platser enligt följande:

- FUB, 120 platser per dag på halvtid, vilket ger ca 360 individplatser per år på halvtid.
- Yrkeskurser med praktik ca 200 platser.

Under 2009 är arbetet med att hitta nya branscher och arbetsgivare den viktigaste utvecklingsinsatsen. Nya verktyg för bättre och snabbare inläring av yrkesspråk och yrkeskurser har varit och är en prioriterad utvecklingsfråga.

Programmet har sedan start haft en mycket noggrann uppföljning. Inom verksamheten finns flera givna kritiska punkter som löpande följs upp såsom övergångar mellan olika steg i verksamhetskedjan. Varje yrkeskurs som startas har utöver den med arbetsgivaren uppgjorda uppföljningsplanen, uppföljning gällande antal i arbete, avbrott och dess orsaker, lönsamhet m.m. FUB har som utgångspunkt för uppföljningen bl.a. genomsnittstid, vart deltagare går vidare (internt och externt) samt individuella framsteg kopplade till de uppsatta lärmålen.

FUB kvalitetssäkras sedan hösten 2008 genom OCN metoden (OCN - Open Collage Network - erbjuder en metod för att kvalitetssäkra utbildningar/verksamheter som idag inte är formellt erkända samt att ge erkännande för varje individs lärande) vilket för 2009 också kommer att gälla vissa yrkeskurser. I övrigt kvalitetssäkras varje yrkeskurs av arbetsgivare och branschorganisationer.

Stockholms Arbetsmarknadstjänster (START)

START tillgodoser stadens förvaltningar, andra myndigheter och organisationer med efterfrågade tjänster för arbetslivsinriktad rehabilitering, yrkesinriktad praktik, yrkeskurser och jobsökarverksamhet. Enheten erbjuder även sysselsättningsverksamheter för personer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Målgrupper är vuxna med arbetsrelaterad problematik som ofta beror på socialmedicinska, fysiska eller psykiska funktionshinder. Även ungdomar som av olika anledningar hamnat eller riskerar att hamna utanför den reguljära arbetsmarknaden kan placeras på START.

START har två rehabiliteringsteam. Inom Team Söder finns arbetsplatserna Ny-torgsverkstaden, Hagsätraverkstaden, Hantverksbyn samt miljö-, parkskötsel- och underhållsarbeten i Haninge/Ågesta och på Långholmen. Inom Team Västerort finns arbetsplatserna Lundaverkstaden och Ulvsundagruppen.

Enheten erbjuder en processinriktad rehabiliteringskedja – allt ifrån en enkel bedömning till en kvalificerad arbetsförmågeutredning - där man kan få del av hela kedjan eller använda sig av de delar som fodras för en framgångsrik rehabilitering/coaching. START arbetar utifrån en individuell planering som sker i samverkan med brukare/klient och beställaren.

Under 2009 beräknar enheten utföra följande prestationer:

200 arbetsförmågebedömningar/utredningar

15 arbetsförmågeträningar

670 grundtjänster (innebär att deltagaren ska upprätthålla och utveckla sin arbetsförmåga, med syfte att komma till eller återgå i arbete, samt få referenser och arbetslivserfarenhet)

23 arbetspraktikplatser

24 plåt- och svetskursplatser

Under året kommer en lokal- och aktivitetsgrupp att tillsättas för att se över Team Söders kommande lokalbehov i syfte att förbättra resursutnyttjandet och bredda utbudet av klientaktiviteter inom samma lokalytor.

Enheten kommer under året att ha ett samarbete med Mälardalens högskola. Detta arbete ska leda till en förbättring och utveckling av klienternas individuella handlingsplaner. I seminarieform, grupparbeten, kund- och brukardialog ska förväntade mål och resultat tydliggöras. Ett viktigt syfte med detta är att klienterna ska bli mer delaktiga både i planering och uppföljning av de insatser som kommer dem till del.

KrAmiMoa ingår i START som en fristående verksamhet med anledning av att de har ett annat uppdrag, andra samarbetspartners och finansieringsform. Verksamheten drivs i samarbete med Arbetsförmedlingen och kriminalvården. *KrAmiMoa* tar emot kvinnor och män som för sin rehabilitering är i behov av arbetsmarknadsinriktade åtgärder. Målsättning är att deltagarna ska få och behålla ett arbete/utbildning och därigenom möjlighet till ett mer självständigt liv. Enligt avtal mellan huvudmännen ska *KrAmiMoa* ta emot mellan 90 -130 elever per år. Målet är att 50 % av de utskrivna eleverna, ska gå vidare till arbete eller utbildning. Enhetens budgetomslutning är 4,5 mnkr.

Enheten för hemlösa

Enhetens insatser syftar till att ge personer som varit utan arbete en möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden eller i någon form av sysselsättning med egen försörjning. Enheten har en handläggare som specialiserat sig inom området och tar emot remisser från andra handläggare på personer som är redo för olika arbetsmarknadsåtgärder. Därefter görs en individuell handlingsplan tillsammans med klienten. Enheten för hemlösa har som mål att 20 personer ska vara i OSA (Offentligt Skyddat Arbete). Enheten kommer också att placera klienter i arbetspraktik under året. Fler personer kommer att remitteras till Jobbtorg Stockholm som idag är placerade i arbetsmarknadsåtgärder.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Socialtjänst- och arbetsnämnden bidrar till att uppfylla KF-målet utifrån de möjligheter nämnden har att värna en hållbar livsmiljö.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder)	75 %	100 %	Månad
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronik-utrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	tas fram 2009	År
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	2 %	öka	Halvår
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)	85 %	85 %	Halvår
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100 %	100 %	År
Elförbrukning (alla nämnder)	4 700 000 kWh	tas fram 2009	År
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder)	100 %	100 %	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck (alla nämnder)	75 %	tas fram 2009	År
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	50 %	100 %	År

NÄMNDMÅL:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

Förvaltningens miljöarbete syftar till att uppnå en ständig förbättring av miljön, dvs. en ständig minskning av den sammanlagda negativa miljöpåverkan som förvaltningens olika verksamheter, aktiviteter, produkter och tjänster bidrar till.

Miljöutredningar har visat att den största negativa miljöpåverkan inom förvaltningens verksamheter avser avfallshanteringen, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Förvaltningens miljöarbete är väl anpassat till stadens miljöprogram och verksamheterna arbetar aktivt för att minimera verksamheternas negativa miljöpåverkan och föra in miljöarbetet som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Verksamheterna gör årligen en miljöutredning för att komma fram till vilka åtgärder som är viktigast att vidta under det kommande året för att förbättra miljön.

Förvaltningen har ett femtiotal institutioner där miljöarbetet förts in som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Verksamheterna strävar efter att realisera förvaltningens miljöpolicy genom att arbeta aktivt och pedagogiskt med de för verksamheten viktigaste miljöfrågorna. Förvaltningen förfogar dessutom över ett stort fastighetsbestånd och från den utgångspunkten är energiåtgången en viktig fråga som prioriteras högt.

Förvaltningens verksamhetsspecifika och uppföljningsbara mål utgår från kommunfullmäktiges mål. Förvaltningens mål och KF:s indikatorer följs upp dels genom den årligt återkommande miljöenkäten dels genom internrevision. På grundval av enkätsvaren väljs de verksamheter ut som får förvaltningens miljödiplom.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till KF-målet att skapa trygghet i staden genom det stadsövergripande arbetet med kvinnofridsfrågor och brottsförebyggande arbete. Nämnden har också verksamheter som medborgarna direkt kan vända sig till.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare som känner sig mycket trygga i sitt bostadsområde		tas fram 2009	År

NÄMNDMÅL:

Skydd för våldsutsatta kvinnor och deras barn

Stöd till stadsdelsförvaltningarnas kvinnofridsarbete.

Öppenvårdsinsatser för prostituerade.

Mottagning och skyddat boende för våldsutsatta kvinnor.

Stöd till frivilligorganisationernas kvinnofridsarbete.

Stadsövergripande arbete

Stockholms stads program för kvinnofrid implementeras, via Preventionscentrum Stockholm i samtliga stadsdelsnämnder samt i facknämnder såsom utbildningsnämnd, kulturnämnd och äldrenämnd. Programmet ska också implementeras i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens egna verksamheter och institutioner. Det sprids även till bostadsbolag och andra facknämnder.

Våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning

Den länsstyrelsefinansierade satsningen kring våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning fortsätter under 2009, dels den påbörjade utbildningsatsningen för medarbetare i stadens olika verksamheter, dels samverkansarbetet med viktiga aktörer såsom kvinnojourer, polis och åklagare. Målet är att integrera satsningen med övrigt kvinnofridsarbete i staden.

Kartläggning av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i Stockholm

Socialtjänstnämnden fick under 2007 i uppdrag av kommunfullmäktige att göra en stadsövergripande kartläggning av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär i Stockholm, samt av sådana hedersrelaterade inskränkningar som begränsar barns, ungdomars och kvinnors personliga rörelsefrihet.

Kartläggningen bedrivs i projektform. Projektledningen har delat upp kartläggningen i sex delprojekt:

- Två av delprojekten är forskarbaserade, med fokus på unga flickors utsatthet (omfattningsundersökning). Utformningen av de två delprojekten har skett i samråd mellan projektledningen och forskarteamet.
- De övriga delprojekten har för avsikt att belysa karaktären på det hedersrelaterade förtrycket och våldet samt hur ärendena hanteras ute i förvaltningarna. Där fokuseras företrädesvis på unga kvinnor och kvinnors situation samt syskonen.

Projektet kommer att slutföras under 2009.

Socialjouren

Till Socialjouren kan misshandlade/hotade kvinnor och deras barn vända sig när stadsdelsförvaltningarna har stängt. I målgruppen ingår även personer utsatta för hedersrelaterat våld. Även anhöriga, polis, sjukvård samt kvinnojourer kontaktar Socialjouren gällande frågor om kvinnofridsbrott. Socialjouren är den enda myndighet som kan bistå med skyddat boende på icke-kontorstid. I förekommande fall initierar Socialjouren läkarundersökning samt polisanmälan. Barn i våldsutsatta miljöer uppmärksammas också och Socialjouren säkerställer att barnen får skydd. Socialjouren har som mål att nå de misshandlande männen för att i möjligaste mån motivera dessa att söka hjälp mot sitt våldsbeteende. Den akuta situationen dokumenteras och återkopplas till ordinarie socialtjänst för fortsatt handläggning.

Uppföljning sker genom statistik avseende antal personer som kontaktar Socialjouren gällande kvinnomisshandel/kvinnofridsbrott och antal personer som bereds skyddat boende redovisas i varje tertialrapport.

Kriscentrum för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor tillhandahåller akut, *skyddat boende* för kvinnor och deras barn med praktiskt och psykologiskt stöd. Stöd och hjälp anpassas till varje kvinnas särskilda behov. Målet är att 90 % av kvinnorna ska vara nöjda med stödet och att platserna ska vara belagda till 90 %.

Boendet på Kriscentrum syftar bl.a. till att kvinnan ska flytta till ett fredat boende. Personalen medverkar till att ansökan om förtur i bostadskön ordnas alternativt att kvinnan kan behålla sin tidigare bostad. Vid behov kan kvinnorna få hjälp

med att få besöksförbud alternativt/och skyddade personuppgifter. Målet är att 80 % av kvinnorna ska flytta till fredat boende.

Kriscentrum för kvinnor har också en *samtalsmottagning*. Kriscentrum erbjuder samtal anonymt och kostnadsfritt vardagar på kontorstid samt även viss kvällstid. Vid behov skrivs intyg och referenser till myndigheter och organisationer. Antalet kvinnor statistikförs, antalet samtal statistikförs och en nöjdhetsenkät lämnas till kvinnorna.

Kriscentrum har också i uppdrag att sprida kunskap inom området mäns våld mot kvinnor och barn. Verksamheten tar emot studiebesök, föreläser på seminarier eller på andra sammankomster, håller sig à jour med forskning inom området samt anordnar utbildningar och ger handledning.

Team för våldtagna kvinnor är en samverkan mellan Kriscentrum för kvinnor (KC) och Alla kvinnors hus (AKH). Syftet med verksamheten är att erbjuda stöd till våldtagna flickor/kvinnor och även till anhöriga och närstående samt att informera om verksamheten och om mäns sexualiserade våld och våldtäkt mot flickor/kvinnor.

En samtalsbehandlare på KC ansvarar för

- samtalsmottagning vid KC dagtid samt enstaka kvällar i veckan. Flickorna/kvinnorna erbjuds kris- eller korttidsterapi,
- föreläsningar vid högskolor, myndigheter och organisationer om våldtäkt ur ett strukturellt och individuellt perspektiv.

AKH ansvarar för

- stödsamtal enskilt och/eller i grupp vid AKH dagtid och kväll. Arbetet utförs av ideella stödkvinnor (volontärer) utbildade vid AKH,
- medföljare till polis, advokat med mera,
- genomförandet av utbildningar för volontärer som vill arbeta med stödarbete, både enskilt och/eller i grupp eller vill bli informatörer inom den förebyggande skolverksamheten,
- föreläsningar om mäns sexualiserade våld och våldtäkt mot flickor/kvinnor. Huvudsaklig målgrupp är ungdomar i åldern 12-18 år,
- föreläsningar anpassade för högskolor, myndigheter och organisationer.

Prostitutionsenheten

För att minska utsattheten hos kvinnor och män i prostitution och trafficking ska enheten aktivt arbeta för att nå så många prostituerade som möjligt för att erbjuda

dessa personer stöd och hjälp. Enheten ska också erbjuda stadsdelsförvaltningarna och samarbetspartners utbildning om prostitution.

Prostitutionsenheten bedriver uppsökande arbete, ger information och rådgivning samt erbjuder vid behov stödsamtal. Enheten erbjuder också rutinkontroller och provtagningar hos barnmorska och möjlighet till läkarkonsultation (gynekolog, psykiatriker och allmänläkare).

Som ett led i arbetet med kvinnofrid erbjuder enheten köpare av sexuella tjänster möjlighet till samtalskontakt via besök eller per telefon. Ett 020-nummer beman- nas bestämda tider varje vecka. De stödjande samtalen syftar till att köparen får hjälp att avstå från framtida köp. Informationskort om verksamheten delas ut till samarbetspartners samt annonserar man om verksamheten i tidningar. Pengar har sökts från Socialstyrelsen för att kunna möjliggöra ett aktivt uppsökande arbete gentemot sexköpare "på gatan", ett samarbete mellan storstadsregionerna ska inle- das.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Beläggning Kriscentrum för Kvinno	90	Tertial

NÄMNDMÅL:

Utveckla stadens brottsförebyggande arbete

Implementera stadens brottsförebyggande program.

Genomföra trygghetsmätningar.

Stöd till lokalt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Preventionscentrum Stockholm samordnar och stödjer det brottsförebyggande arbetet genom att stödja och utveckla det lokala brottsförebyggande och trygghets- skapande arbetet i stadsdelsförvaltningarna samt samla ett nätverk av personer med ansvar i trygghetsfrågor i fackförvaltningar och bolag. Stadens brottsförebyg- gande program ska implementeras.

NÄMNDMÅL:

Tillhandahålla jour samt kris- och säkerhetsberedskap dygnet runt

Jourverksamhet inom individ- och familjeomsorg genom socialjouren och kris- centrum för kvinnor.

Socialjouren

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas sociala enheter och ansvarar för handläggning av akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren är myndighetsutövande och är den enhet som fattar beslut på icke kontorstid vad gäller ärenden aktuella inom individ- och familjeomsorgen. Till Socialjouren kan allmänheten även vända sig för råd och stöd. Brottsoffer kan också vända sig till Socialjouren för stöd, bistånd och rådgivning.

Socialjouren tar emot enskilda sökande, myndigheter, frivilligorganisationer, privatpersoner och anhöriga via telefon, besök eller hembesök. Uppföljning sker genom redovisning av statistik avseende ärendeantal samt tillgänglighetsavvikelse.

Jourhavande kurator är stadens telefonjour för människor i akuta krissituationer och svåra livssituationer. Alla har rätt att vara anonyma. Människor i akut kris erbjuds psykosociala samtal med råd och stöd. Jourhavande kurator är bemannad kl. 15 –03 årets alla dagar och har en kapacitet att besvara ca 9 000 samtal/år. Genom statistik kan Jourhavande kurator visa vilka grupper som erhåller samtal och vilka huvudproblem dessa har.

Kris- och säkerhetsberedskap vad gäller psykosocialt omhändertagande

Socialjouren har ansvar för kommunens kris och säkerhetsberedskap, vilket innebär att Socialjouren bistår drabbade människor med akut psykosocialt omhändertagande samt beroende av olyckans storlek aktiverar berörd stadsdelsförvaltning. Uppföljning sker genom sammanställning av rapport vad gäller kris och säkerhetsinsatser årsvis.

Socialjouren ska biståndsbedöma och erbjuda härbärge till alla som söker akut nattlogi. Detta sker genom projektet *Hemlöshetsjouren*, som finns på akutboendet Grimman varje dag kl 16.00 - 24.00. Projektmedel har beviljats för två år från Socialstyrelsen. En hemlös person i behov av akut nattlogi kan efter kontorstid vända sig till Hemlöshetsjouren genom besök på Grimman eller kan gå direkt till annat härbärge/akutboende och där få ett biståndsbeslut från Hemlöshetsjouren via telefon. Kostnaden för insatsen debiteras därefter stadsdelsförvaltning alternativt Enheten för hemlösa beroende på den hemlösa personens tillhörighet.

Härbärgesteamet, som är knutet till Hemlöshetsjouren, är ett samverkansprojekt med S:t Göranssteamet och ansvarar för att länka personer till det ordinarie hjälpsystemet och på det sättet uppnå en mer långsiktig lösning på deras boendeproblem. Härbärgesteamet arbetar fördjupat med ett mindre antal, från socialtjänst, remitterade klienter. Härbärgesteamet erbjuder klienten extra stöd och en vårdkedja som sträcker sig från härbärge till vård och behandlingsinsats.

Kriscentrum för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor har en *jourtelefon* som är öppen dygnet runt och erbjuder akuta krissamtal och praktisk rådgivning. Kvinnor kan också placeras i det skyddande boendet genom Socialjouren under icke-kontorstid.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att följa den plan för upphandling och konkurrens som nämnden antagit.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal genomförda avknoppningar (alla nämnder)	0 st	20 st	Tertial

NÄMNDMÅL:

Genom aktivitetsplanen säkra valfrihet och konkurrens i verksamheterna

*Konkurrensutsättning av kommunala verksamheter.
Uppmuntra avknoppning.*

Förvaltningen har ett stort upphandlingsåtagande. Åtagandet avser varor och tjänster till de egna verksamheterna, konkurrensutsättning av förvaltningens verksamheter samt upphandlingar på uppdrag av stadsdelsnämnderna.

Förvaltningen deltar även kontinuerligt i ett stort antal gemensamma upphandlingar av varor och tjänster vilka samordnas av Kommentus eller serviceförvaltningen.

Den 15 maj 2007 antog socialtjänstnämnden plan för upphandling och konkurrens. I planen redovisas bl.a. nämndens aktivitetsplan. Aktivitetsplanen anger vilka verksamheter som kommer att upphandlas i konkurrens under åren 2007-2009.

Aktivitetsplanen har förändrats genom att två verksamheter, Bandhagshemmet och Linden blivit föremål för utmaning. Utmaning innebär att vem som helst – medar-

betare, enskilda, eller företag – har rätt att kräva att viss verksamhet ska upphandlas. Nämnden beslutar om utmaningen ska antas.

Råcksta stöd- och referensboende och Norrtulls planeringshem har upphandlats i konkurrens under 2008. Verksamheterna kommer att drivas av en privat entreprenör från den 1 mars 2009.

Under 2009 kommer förvaltningen att arbeta med konkurrensutsättning av följande verksamheter:

- Bandhagshemmet som kommer att genomgå omfattande renoveringsarbeten, vilket innebär att konkurrensupphandlingen kan komma att senareläggas.
- Linden/Älvis/Västberga utgör idag en organisatorisk enhet vilket innebär att hela organisationen ska konkurrensupphandlas.
- Duvnäs föräldrastöd
- Östgården
- Lokalplanerarna
- Enheten för ledsagarservice

I övrigt kommer förvaltningen under 2009 att upphandla:

- Städtjänster
- Akutboende för män.
- Tjänster till Jobbtorg Stockholm.
- Tjänster för social ungdomsverksamhet.
- Familjerådgivare. Godkännande av familjerådgivare kommer att ske enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) som ska träda i kraft den 1 januari 2009. LOV kommer bli ett alternativ till upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Under 2008 har förvaltningen genomfört två stadsgemensamma upphandlingar, dels enstaka vårdplatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och dels vård och behandling för barn, ungdomar och familjer med psykosociala svårigheter. Avtalen kommer att börja löpa från och med den 1 januari 2009.

De stadsgemensamma upphandlingar som ska genomföras under 2009 är: Personliga ombud (socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden deltar inte). Köp av enstaka platser inom boenden samt daglig verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Godkännande av utförare kommer att ske enligt LOV.

Utöver arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag och genomföra upphandlingar med anbudsinfordran, öppning och värdering av anbud, och avtalstecknande, arbetar förvaltningen kontinuerligt med uppföljning av de avtal som tecknats med olika entreprenörer. Beträffande socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens egna upphandlingar sker systematiskt löpande uppföljningar inför varje tertialrapport.

Uppföljning av de stadsgemensamma upphandlingarna görs bland annat genom att förvaltningen begär in rapporter av de granskningar länsstyrelserna gör som tillsynsmyndighet vid aktuella institutioner. Uppföljning görs på individnivå av placerande förvaltning. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen bistår vid samordning av uppföljning av tecknade ramavtal i samarbete med förvaltningarnas nätverk. Tillsammans med stadsledningskontorets juridiska avdelning, bistår socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen aktuell nämnd, vid eventuell tvist angående ramavtalen. I vissa fall kan förvaltningen följa med på besök vid institutioner. I utformandet av avtal följer förvaltningen de anvisningar som stadsledningskontoret utarbetar.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till KF-målet genom att undervisningen ska skapa förutsättningar för delaktighet i det svenska samhället som leder till egen försörjning genom arbete eller reguljära studier.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel godkända sfi elever efter ett år	30 %	tas fram 2009	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samverkan med socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ta fram förslag till nya former för samverkan mellan skola och socialtjänst	2009-01-01	2009-12-31

NÄMNDMÅL:

Öka andelen elever som uppnår godkända betyg i sfi

Sfi – svenska för invandrare (SFI Stockholm)

Svenska för invandare (sfi) är en egen skolform som vänder sig till personer som saknar grundläggande kunskaper i svenska språket.

Sfi Stockholm svarar, förutom för övergripande frågor om sfi, för anmälan och intagning till sfi och för tillsyn av utbildningsanordnarna och myndighetsutövningen. Enheten svarar för registrering av alla studerande och övrig studiedokumentation samt betygshanteringen för de externa utbildningsanordnarna.

Sfi bedrivs av fem privata utbildningsanordnare och av egen regi. De privata utbildningsanordnarna svarar för ca 2/3 av verksamheten och har lokaler över hela staden. ABF har lokaler på Sveavägen, Competens Utbildning AB i Farsta, Högdalen, Kista, Lunda och Vinsta, Hermods AB i Stadshagen och Liljeholmen, Lernia Utbildning AB i Kista, Globenområdet och Liljeholmen samt Utbildningsborgens AB i Alvik och Enskede samt på Högbergsgatan.

Sfi i stadens egen regi bedrivs vid SFI Söderort, SFI Västerort och SFI Åsö. Även inom ramen för Rekryteringsprogrammet bedrivs sfi i mindre omfattning.

Dessutom bedrivs yrkesinriktad svenskundervisning – s.k. sfx-utbildningar – för färdigutbildade utländska lärare och civilingenjörer av den kommunala enheten Stockholms intensivsvenska för akademiker. Samarbete sker med Stockholms universitet och KTH (Kungliga Tekniska Högskolan).

Det övergripande målet för verksamheten är att undervisningen ska skapa förutsättningar för en delaktighet i det svenska samhället som leder till egen försörjning genom arbete eller reguljära studier. De studerande ska klara målen för utbildningen och komma ut i arbete så snabbt som möjligt. Andelen studerande som klarar målen för den studieväg de går på inom ett år ska öka varje år.

För att kunna svara mot målet att utbildningen ska leda till ett snabbt inträde i arbetslivet har verksamheten tydligt fokus på de studerandes kommande arbets- och yrkesliv. Utbildningen inleds med en introduktionsperiod som bland annat innefattar en kartläggning av tidigare utbildning och arbetslivserfarenheter och diskussioner om framtidsplaner som grund för individens studieplanering. I utbildningen ingår sedan arbetslivsorientering, studiebesök och yrkessvenska/ yrkesförberedande temakurser. På de lägre studievägarna kan praktikperioder läggas in. Det kan handla om såväl språkpraktik som yrkespraktik.

Sfi har stor flexibilitet då undervisning erbjuds för-, eftermiddags- och kvällstid samt på distans. För att underlätta för studerande som får heltidspraktik eller heltidsarbete men vill fortsätta sina studier ska utbildningsanordnarna erbjuda flexibla lösningar som möjlighet till individuellt schema och tillfällig distansundervisning.

Varje kommuninvånare som saknar grundläggande kunskaper i svenska och som är vuxen (från och med den 1 juli det år man fyller 16) har rätt att delta i sfi. Målgruppen är mycket heterogen vad gäller ålder, utbildningsbakgrund, tidigare arbetslivserfarenheter och tid i Sverige. Kursplanerna i sfi är anpassade till detta och är uppdelade på tre olika studievägar som är anpassade för att möta de studerandes olika behov, förutsättningar och målsättningar. Studieväg 1 vänder sig till analfabeter och andra kortutbildade, studieväg 3 till de studievana högutbildade och studieväg 2 till övriga.

I september 2008 var 7 076 studerande inskrivna i sfi och de fördelade sig på följande sätt mellan de tre studievägarna.

<i>Studieväg</i>	<i>Antal inskrivna</i>	<i>Andel av den totala gruppen</i>
SFI 1	393	5,6 %
SFI 2	3 856	54,6 %
SFI 3	2 818	39,9 %

De studerande vid SFI Stockholm är relativt välutbildade och en stor andel arbetar parallellt med studierna. Andelen studerande med försörjningsstöd uppskattas till 30 – 40 %. Enligt en beräkning som gjorts av stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen är andelen med försörjningsstöd följande på de tre studievägarna: 80 % på studieväg 1, 50 % på studieväg 2 och 20 % på studieväg 3.

När det gäller studerande med olika funktionsnedsättningar varierar lösningarna. Med stöd av olika hjälpmedel kan en del i denna kategori delta i reguljär sfi men för vissa krävs mera riktade lösningar. Egen regiverksamheten i Västerort har som särskilt uppdrag att erbjuda sfi för synskadade och blinda. Utbildningsborgen AB har på entreprenad s.k. alternativ sfi, en särskild verksamhet för studerande med olika psykiska trauman och problem. Staden köper sfi för hörselskadade av Huddinge kommun och bedriver i samarbete med Västerviks folkhögskola i Dövas hus en försöksverksamhet med teckenspråk och sfi för invandrade. Nyanlända invandrare som tillhör särvux får sin svenskundervisning inom ramen för särvux.

Antalet studerande har ökat under de senaste åren i huvudsak på grund av det stora flyktingmottagandet. Den minskning som skett inom flyktingmottagandet har hittills inte avspeglat sig i antalet studerande. En förklaring till det kan vara att det skett en stor ökning av europeiska invandrare det senaste året.

Under 2009 planerar SFI Stockholm att utveckla

- Verksamheten i egen regi genom att skapa fler sfi-kurser med nya yrkesinriktningar. Egen regi har idag ett brett utbud av sfi-kurser med yrkesinriktning som visat sig vara framgångsrika. Ambitionen är därför både att vidareutveckla verksamheten genom att bredda utbudet och genom att sprida lyckade exempel från en enhet till de andra.
- Flexibla undervisningslösningar som möjliggör kombinationen arbete/praktik och studier. Det är angeläget att sfi-studerande som får heltidsarbete/heltidspraktik har möjlighet att fortsätta sina svenskstudier så att de kan stärka sin position på arbetsmarknaden och ha möjlighet att gå vidare i studier. Därför måste skolorna hitta olika lösningar som möjliggör för individerna att läsa vidare när de får arbete. Det kan handla om olika former av APU (arbetsplatsförlagd undervisning), distansundervisning, individuella scheman och möjlighet till helgundervisning.
- Studie- och yrkesvägledningen inom sfi. Sedan den 1 juli 2008 har samtliga utbildningsanordnare studie- och yrkesvägledare samt arbetslivsorienterare på studieväg 2 och 3. Det är viktigt att utveckla effektiva vägledningsmetoder och att utveckla ett samarbete med studie- och yrkesväglarna på jobbtorgen och på Vuxenutbildning Stockholm.
- Den nuvarande upphandlingen av alternativ sfi går ut den 30 juni 2009. En ny upphandling planeras genomföras under våren 2009. Utbildningsnämnden bedriver en försöksverksamhet för döva i samarbete med Västanviks folkhögskola. Projekttiden går ut den 30 juni 2009. Även här kan en upphandling komma att bli aktuell, beroende på hur verksamheten ska fortsätta efter projektidens slut. Ställning till detta måste tas senast i början av 2009.

Verksamheten följs upp genom datasystemet HANNA och därtill kopplade databaser med aktuell studiedokumentation och genom stadens verktyg för ledning och uppföljning, ILS. Information presenteras månadsvis avseende antal studerande, fördelningen av studerande mellan de olika studievägarna, antalet betyg, antalet avbrott och det aktuella budgetläget. Uppföljningen presenteras på avdelningsnivå. Myndighetsutövande rektor kommer under året kontinuerligt att besöka de olika skolorna och följa upp verksamheten och utöva tillsyn. När det gäller skolorna i egen regi kommer verksamheten att följas upp på regelbundna möten med enhetschefen för sfi och ansvarig för egen regi. Samverkan med jobbtorgen följs regelbundet upp i möten inom avdelningen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning samt på beställning av framför allt stadsdelsnämnderna utföra olika insatser inom verksamhetsområdet. Nämnden svarar också för verksamheter som medborgarna direkt kan vända sig till.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Tak-över-huvudet-garantin (IoF)	100	100 %	Månad
Antal hemlösa	3 231 st	tas fram 2009	År
Nöjda brukare (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	tas fram 2009	År
Andel av utredningar där strukturerade kunskapsbase- rade metoder för utredning av vuxna med missbruks- problematik används	75 %	75 %	År
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	9 %	tas fram 2009	Tertial
Andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol		tas fram 2009	Tertial
Berusningsdrickandet bland unga enligt Stockholms- enkäten		tas fram 2009	Tertial
Andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak		tas fram 2009	Tertial
Andel unga som i Stockholmsenkäten uppger att de är storkonsumenter av alkohol		tas fram 2009	Tertial
Antal ej verkställda beslut enligt SoL (individ- och familjeomsorg)	0	tas fram 2009	Tertial
Antal ej verkställda domar (individ- och familjeom- sorg).	0 st	tas fram 2009	År
Antal ej verkställda beslut enligt LSS (individ- och familjeomsorg).	0 st	tas fram 2009	Tertial

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av kostnader för individ- och familjeomsorg, barn och ungdom som används till förebyggande insatser	30 %	tas fram 2009	År
Andel barn och unga som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använt narkotika		tas fram 2009	Tertial
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Utveckla och prioritera det drogpreventiva förebyggande arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2010-12-31	
Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	
För ungdomsmottagningarnas verksamhet formulera mål och uppdragsbeskrivning	2009-01-01	2009-12-31	
Anpassa utbud och inriktning vid HVB vuxna och HVB barn och ungdom utifrån stadsdelsnämndernas efterfrågan	2009-01-01	2009-12-31	
I samarbete med stadsdelsnämnderna implementera vägen-vidare-garanti	2009-01-01	2009-12-31	
Medverka till att stadsdelsnämnderna ges utbildning så att andelen utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik kan öka till 100 procent	2009-01-01	2009-12-31	
Medverka till att stadsdelsnämnderna ges utbildning så att andelen utredningar inom IoF, barn och unga där utredningsmallen BBIC används kan öka till 100 procent.	2009-01-01	2009-12-31	
Tillsammans med frivilligorganisationerna tillskapa en lokal överenskommelse om spelregler och åtagande från respektive part	2009-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och ungdomar

Stadsövergripande arbete med riktlinjer, metodutveckling, uppföljning och förebyggande åtgärder.

Insatser i samband med akutvård och utrednings- och behandlingsinsatser för

ungdomar som har eller misstänks ha missbruksproblem.

Biträda stadsdelsnämnderna i ärenden som rör misshandel och övergrepp mot barn och unga samt medverka i kunskapsutvecklingen om utsatta barn.

Utbildningar och kurser för familjehem och familjevårdsenheter, rekrytering av familjehem samt utbildning för blivande adoptivföräldrar.

Erbjuda ett varierat utbud av institutioner och platser för barn och ungdomar med psykosociala problem och deras familjer.

Upphandling och förmedling av platser hos privata vårdgivare avseende barn och ungdomar samt rådgivning och service inom området.

Uppsökande arbete riktat mot ungdomar.

Akuta jourinsatser.

Inom ramen för det stadsövergripande arbetet med riktlinjer, metodutveckling och uppföljning inom verksamhetsområdet barn och unga kommer bl a följande uppdrag och utredningar att genomföras.

- I förebyggande/tidiga insatser ska flera samverkansgrupper mellan landstingets hälso- och sjukvård och stadsdelsförvaltningarna komma igång och hitta arbetsformer.
- Skapa strukturer för myndighetssamverkan vid misstanke om misshandel av yngre barn.
- Skapa samverkansformer mellan skolan, polisen och socialtjänsten.
- Förbättra samverkan om ungdomar som inte fullföljer gymnasiet (uppföljningsansvaret).
- Se över förutsättningarna för en systematisk uppföljning av barn- och ungdomsvården samt återkommande följa upp resultat.
- Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna arbeta för en gemensam syn på gränsdragningen mellan myndighetsutövning och service samt vilket basutbud av öppna insatser som bör finnas över hela staden.
- Verksamhetsstöd till implementeringen av BBIC (Barns Behov I Centrum), ADAD (Adolescence Drug Abuse Diagnosis) och SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth).
- Verka för införandet av evidensbaserade bedömningsinstrument för yngre barn samt behandlingsmetoder vid barnmisshandel och kvinnofridsbrott.

Under 2007 var antalet anmälningar i hela staden som rörde barn och ungdomar totalt 9 963 stycken (ej unika individer). 41 % av anmälningarna kom från polisen. I genomsnitt har hälften av anmälningarna lett till utredning, och åldersgruppen 13-17-åringar var aktuella i 45 % av dessa utredningar. Det inkom endast 200 anmälningar som gällde små barn från BVC eller förskola.

Det gjordes 134 ansökningar om vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Första halvåret 2008 var totalt 245 barn och ungdomar aktuella för vård enligt LVU i hela staden och av dem var 29 barn i åldersgruppen 0-5 år, 47 barn 6-11 år och 46 barn 12-14 år. 83 ungdomar mellan 15-17 år och 40 mellan 18-20 år var aktuella för vård enligt LVU.

Det totala antalet barn som var föremål för insatser under 2007 var 3 838 stycken. Av dem hade 3 640 barn och ungdomar biståndsbedömda insatser i öppenvård. Den vanligaste öppenvårdsinsatsen är kontaktperson och/eller kontaktfamilj som står för ca hälften av alla beslutade insatser. Dessutom finns ett stort utbud av öppna insatser som ges utan en föregående utredning och beslut. Utbudet av dessa insatser varierar dock mycket över staden.

Antalet barn i Stockholm med insats i form av en placering i dygnet-runt-vård var 2007 1 468 stycken, både enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Antalet barn i jourhem var 454 stycken och barn i familjehem var 822 stycken. 76 ungdomar var placerade i HVB-hem enligt §12 LVU och 309 i andra HVB-hem (HVB - hem för vård eller boende).

Analys

Barnuppdraget i Stockholms socialtjänst (BUSS) har gjort en kartläggning av hela stadens samlade resurser för barn och ungdomar. Av den framgår att likställigheten behöver bli mycket bättre, både vad gäller utbudet av insatser men också i frågan om vilka barn och ungdomar som faktiskt kommer i åtnjutande av insatserna. Arbetsbelastningen är hög och metodutvecklingen vad gäller myndighetsutövningen behöver stärkas. Detta innebär att stadsdelsförvaltningarna kommer att behöva fortsatt stöd i att implementera BBIC, som är ett faktiskt stöd i utredningsarbetet. För implementeringsarbetet krävs ytterligare resurser för år 2009 och 2010. För att öka kvaliteten i myndighetsutövningen och sträva mot en socialtjänst i världsklass som baseras på kunskap och erfarenhet krävs stadsgemensamma krav och utbildningar för socialsekreterare i myndighetsutövande arbete med barn och ungdom.

Gränsdragningen mellan vad som är myndighetsutövning och service behöver belysas ytterligare för att uppnå större likhet över staden. Uppföljningssystemen behöver utvecklas över hela linjen och ett stöd i att hitta jämförbara system och analyser av resultaten krävs, både kvalitativt och kvantitativt.

Som ett stöd i att bedöma vilka ungdomar som behöver insatser finns de evidensbaserade bedömningsinstrumenten SAVRY (Structured Assessment of Violence

Risk in Youth) och ADAD (Adolescence Drug Abuse Diagnosis) som håller på att utprövas under kontrollerade former i flera stadsdelsförvaltningar i Stockholm. Evidensbaserade bedömningsinstrument för mindre barn finns och håller på att prövas under kontrollerade former i olika delar av landet. Även metoder för behandling av föräldrar som har misshandlat sina barn och behandling för förövare av kvinnofridsbrott finns och håller på att utvecklas inom landet. Det är viktigt att stadens socialtjänst aktivt följer utvecklingen på området för att kunna införa nya metoder som uppnår bättre träffsäkerhet och resultat vid val av insatser.

När det gäller öppna insatser finns det ett mycket stort och varierat utbud och hög kompetens bland medarbetarna. Dock krävs en fortsatt prövning om utbudet verkligen motsvarar efterfrågan, om det är de barn, ungdomar och familjer som bäst behöver insatserna som får dem och om insatserna uppnår det förväntade resultatet.

Insatser i form av dygnet-runt-vård för barn och ungdomar kräver stora resurser. Familjehemsvården behöver förändras för att bättre tillgodose behoven hos barn och ungdomar med allt större psykiska och sociala problem. Andelen ungdomar som placeras i familjehem blir större. Det är ett uttalat mål, men dagens familjevård är inte rustad för den ofta mycket komplexa problematik dessa ungdomar har. Uppföljningssystem för både dygnet-runt-vård och öppenvård finns inom BBIC-systemet men kommer att kräva fortsatta resurser i form av tid, IT- och metodstöd för att användas fullt ut.

Anmälningarna som gäller mindre barn behöver öka för att möjliggöra tidiga insatser. Detta kan ske genom att samverkansformer med skolan, förskolan och landstingets hälso- och sjukvård utvecklas och förbättras. Strukturer för samverkan behöver utarbetas för att hålla över tid. Även samverkan vad gäller barn och ungdomar som har utsatts för brott behöver förbättras genom en ökad och strukturerad samverkan mellan alla inblandade myndigheter. Det pågår två samverkansuppdrag med utbildningsförvaltningen som gäller barn och ungdomar vad gäller stadens uppföljningsansvar för ungdomar och strukturerad samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Barn och ungdomar som utsätts eller riskerar att utsättas för brott behöver få rätt typ av insatser oavsett om de har utsatts för brott inom sin familj, av andra anhöriga eller av okända. Barn som bevittnat våld ska betraktas som brottsoffer med allt vad det innebär av rätt till stöd från samhället. Alla barn i Stockholm bör vid behov ha tillgång till en stödgrupp för barn som bevittnat våld, barn som lever eller

har levt med en missbrukande förälder, barn till psykiskt funktionshindrade och barn som lever i svåra vårdnadskonflikter.

Stockholm är en segregerad stad vilket också visar sig i BUSS-kartläggningen. Stadsdelsnämnder med stor social tyngd har hög arbetsbelastning. Denna är samtidigt svår att mäta och beskriva då den rymmer allt från ökad tidsåtgång på grund av besök med tolk till att de allra flesta anmälningar rör våld i någon form. Kraven på socialsekreterarnas kompetens är stora, personalomsättningen är hög och man har svårare att rekrytera erfaren personal.

Socialjouren

Socialjouren har det akuta ansvaret på icke-kontorstid för ärenden inom individ- och familjeomsorgen. Barn- och ungdomsärenden har hög prioritet. Socialjouren vidtar åtgärder enligt SoL eller LVU när barn och ungdomar riskerar fara illa i sin hemmiljö eller på grund av destruktivt beteende riskerar sitt liv eller sin hälsa. Socialjouren ger även bistånd och stöd till barn och ungdomar som är brottsoffer eller kan misstänkas vara utsatta för människohandel. Socialjouren medverkar vid polisförhör enligt LUL (lagen om unga lagöverträdare) med underåriga med utgångspunkt från barnets bästa och för att socialtjänsten i ett tidigt skede ska involveras när ungdomar begått kriminella handlingar.

Socialjouren samverkar i det akuta skedet med polismyndigheten, sjukvården och andra myndigheter och svarar för socialtjänstens samordningsansvar mellan myndigheterna. Uppföljning sker genom statistik vad gäller ärendeantal och åtgärder med koppling till barnavårdsärenden redovisas varje tertiäl (SoL-placeringar, LVU-omhändertaganden, LUL-förhör).

Maria ungdomsenhet

Maria ungdomsenhet är stadens centrala enhet för missbrukande ungdomar upp till 20 år. Verksamheten består av tre sektioner.

- Utrednings- och behandlingssektionen
- Stödcentrum för unga brottsoffer och medling
- Ungdomsjouren

Utrednings- och behandlingssektionens huvudsakliga uppdrag är att komplettera stadsdelsförvaltningarnas arbete med målgruppen missbrukande ungdomar och deras familjer. De erbjuds individuellt utformad behandling i öppenvård. På enheten erbjuds även riktade programverksamheter; cannabis-, alkoholprogram

m.m. Verksamheten bedrivs i nära samarbete med landstingets beroendecentrum. Särskilda resurser i form av läkare och sjuksköterskor finns att tillgå enligt avtal med Beroendecentrum. Vid behov görs missbruksutredningar enligt fastställd manual som innehåller ett medicinskt, socialt, psykiatriskt och omvårdnadsperspektiv.

Stödcentrum för Unga brottsoffer och medling är en verksamhet som bedrivs i samarbete med polismyndigheten i Stockholms län. Sektionen erbjuder stödsamtal, praktisk hjälp, rådgivning, rättegångsstöd och föräldrastöd till ungdomar som utsatts för brott. Även vittnen erbjuds stöd.

Alla som är mellan 12 och 21 år och har begått ett brott ska enligt lag erbjudas medling. Syftet med medlingsverksamheten är att minska de negativa konsekvenserna av brott. De som begått brott får möjlighet att visa att de ångrar vad de gjort och att de vill försöka ställa till rätta det som går. De som utsatts för brott får möjlighet att ställa frågor samt förklara de konsekvenser som brottet fått för dem.

Ungdomsjouren bedriver tre olika typer av uppsökande arbete:

- Sex socialsekreterare har uppdraget att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva uppsökande arbete i city med ungdomar. Uppdraget är att förhindra att ungdomarna hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Vidare samordnar och ansvarar de för det uppsökande arbetet vid extraordinära situationer.
- Två socialsekreterare samarbetar med Citypolisens ungdomsrotel och åklagarmyndigheten. Uppdraget är att snabbt bedöma och aktualisera unga gärningsmän med behov av insatser från socialtjänsten samt att vara ett stöd för ungdomar som är misstänkta för olika brott.
- En socialsekreterare arbetar operativt inom MUMIN som är en samverkan mellan Ungdomsjouren och Ungdomssektionen vid Länskriminalpolisen i Stockholms län om ungdomar som grips för ringa narkotikabrott med målet att snabbt erbjuda vårdinsatser. Ett uppdrag från socialtjänstnämnden om ny inriktning i arbetet mot hemlöshet innefattas även i denna tjänst med inriktning på att hitta avvikna ungdomar.

Barncentrum

Barncentrums uppdrag är att verka för tvärprofessionell samverkan om barn som utsatts för misshandel och/eller övergrepp i nära relation samt barn som upplever våld i nära relation. Representanter från de olika myndigheterna (socialtjänsten, barnmedicin, barn- och ungdomspsykiatri, rättsmedicin, polis och åklagare) ska

så långt det är möjligt samordna sina kontakter och finnas tillgängliga för barnet på ett och samma ställe. Syftet är att det brottsutsatta barnet ska få ett gott omhändertagande samt att utredningsprocesserna förkortas och förbättras både inom socialtjänst och rättsväsende. Samtidigt ska barnen erbjudas anpassade stöd- och behandlingsinsatser. Barncentrum kallar till, leder och sammanfattar samråd före, under och efter pågående utredningar hos respektive myndighet.

Barncentrum är lokalt knutna till de tre polismästardistrikten City, Söderort och Västerort. Stödande, krisbearbetande samtal med barn och medföljare erbjuds i samband med polisens förundersökning i den mån anpassade lokaler (enskilda rum) för detta finns tillgängligt. Detta är i dagsläget inte möjligt i söderort. Barncentrum City har en barnanpassad lokal. En "nystart" av verksamheten har skett i västerort där verksamheten är samlokaliserad med polisen i nya lokaler.

Arbete pågår med att utarbeta ett avtal som reglerar alla professioners medverkan i Barncentrum Stockholm och att på ledningsnivå verka för att alla barn i Stockholm kan höras i barnanpassade lokaler.

HVB barn och ungdom

Stockholm HVB barn och ungdom erbjuder en samlad vårdresurs i stadens regi, för barn och ungdomar med sociala problem samt deras familjer. Utbudet består av boenden i olika former med möjlighet till olika tilläggsuppdrag i form av utrednings- och stöduppdrag samt mellan- och öppenvård.

Enheten organiserar enligt överenskommelse med Migrationsverket boende, omvårdnad och stöd för asylsökande barn och ungdomar, samt de ur målgruppen som beviljats uppehållstillstånd.

Stockholm HVB barn och ungdom organiserar stadens samlade ungdomstjänst samt verksamheten särskilt kvalificerad kontaktperson.

Budgetomslutningen är 96,9 mnkr, varav intäkter 82,7 mnkr, stadsbidrag 5,6 mnkr och anslag 15,6 mnkr. Enhetens anslag används för avgiftsfria akutplatser för mindre barn, skyddat boende samt för familjer i behov av anknytningsbehandling.

Enheten har 112 dygnetruntplatser. Prestationerna för Duvnäs föräldrastöd, Stockholms ungdomstjänst och verksamheten särskild kvalificerad kontaktperson (SKKP) baseras på kontaktuppdrag.

Verksamhetsområde barn och familj

Eurenii Minne och Järva stöd och utredning tar emot barn i åldrarna 0 - 12 år och deras föräldrar, för akut placering, utredning eller korttidsbehandling i heldygnsvård, i hemmiljö eller i annan öppenvård. Verksamheterna förfogar över 17 platser. Även ensamplacerade barn kan tas emot. Beräknad beläggningsgrad 75 %.

Surbrunnsgatans stödboende tar emot föräldrar med ett till två barn under skolåldern, som av skiftande orsaker är i behov av kvalificerat stöd i sitt föräldraskap och i vardagslivet. Beräknad beläggningsgrad 90 %. Antalet platser är 12.

Duvnäs Föräldrastöd har 15 platser och är en öppenvårdsverksamhet med dagbehandling för gravida samt spädbarns- och småbarnsfamiljer som behöver stöd i föräldraskapet. Duvnäs Föräldrastöd är också en stödresurs för adopterade barn och deras familjer.

Verksamhetsområde ungdomar

Giovannis behandlingsboende vänder sig till flickor i åldrarna 15 - 20 år med psykosocial och psykiatrisk problematik. Verksamheten erbjuder heldygnsvård samt specifika uppdrag i dag-, öppen-, eller eftervård. Två av verksamhetens 6 platser är avsedda för flickor som är i behov av akutplacering. Socialjouren "förfogar över" de två akutplatserna. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Stockholms ungdomstjänst tar emot ungdomar i åldrarna 15-21 år som är dömda till ungdomstjänst. Verksamheten tillhandahåller oavlönat arbete och påverkansprogram. Stockholms ungdomstjänst beräknas att ta emot 220-230 ungdomar årligen.

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP) vänder sig till ungdomar i åldrarna 15-17 år, som är i behov av särskilt stöd och vägledning. Kontaktpersonerna fungerar som ett personligt stöd för ungdomarna i deras hemmiljö. Arbetsmetoden innebär ett aktivt arbete med ungdomarnas föräldrar och personer från ungdomarnas övriga nätverk t.ex. skola och fritid.

BAS behandlingsboende för pojkar erbjuder 4 akutplatser och korttidsbehandling för pojkar i åldrarna 15-20 år. Ungdomarna hänvisas till behandlingsboendet av Socialjouren. Beräknad beläggningsgrad 85 %. BAS behandlingsboende för pojkar och Giovannis behandlingsboende för flickor förfogar även över 10 platser i träningslägenheter.

Verksamhetsområde asylsökande barn/ungdomar och barn/ungdomar som beviljats uppehållstillstånd. Söderbo är ett gruppboende för ensamkommande, asylsökande barn/ungdomar.

kande ungdomar i åldrarna 14-18 år. Verksamheten erbjuder boende och stöd. Beräknad beläggningsgrad 100 %. Antalet platser är 13.

Mandelgården och Linggården är gruppboenden med sammanlagt 29 platser för ungdomar i åldrarna 14-20 år, som beviljats permanent uppehållstillstånd. Verksamheten erbjuder boende, stöd och integrationsfrämjande insatser. Beräknad beläggningsgrad 100 %.

Stadshagen är ett lägenhetsboende för ensamkommande ungdomar som fått permanent uppehållstillstånd. Boendet har 15 platser och erbjuder stöd och olika insatser som ska befrämja integration. Beräknad beläggningsgrad är 100 %.

Verksamhetsområde skyddat boende

Kruton kris- och utredningscenter för tonårsflickor utsatta för hedersrelaterat våld, består av skyddat boende för flickor i åldrarna 13 - 20 år samt en öppen rådgivningsverksamhet.

Boendet med 6 platser erbjuder förutom skydd och krisbearbetning, omvårdnad och utredning. Kruton arbetar i nära samverkan med frivilligorganisationer, kvinnojourer, polis m.fl. samt liknande verksamheter i övriga landet. Beräknad beläggningsgrad 90 %.

Krutons stöd- och rådgivningscenter är en öppen verksamhet som erbjuder flickorna stöd och rådgivning. Verksamheten har även utarbetat program för stöd och utbildning till personal som möter dessa flickor i sitt arbete inom skola, socialtjänst, ungdomsmottagningar etc.

Planering för 2009

Arbetet med att i samverkan med stadsdelsförvaltningarna utveckla verksamheterna efter stadsdelsförvaltningarnas behov och resurser fortsätter.

De fyra verksamheter, som ingår i verksamhetsområdet barn och familj, fortsätter att utveckla och stärka samordningen av resursutnyttjandet mellan verksamheterna. En tendens till ökad efterfrågan på boende med stöduppdrag i förhållande till utredningsuppdrag har stärkts under 2008. En översyn av verksamhetsområdets akut- och utredningsverksamheter kommer därför att göras under första kvartalet av 2009. En redovisning och förslag till åtgärder kommer att lämnas i årets första tertialrapport.

Duvnäs föräldrastöd kommer under 2009 att upphandlas i konkurrens enligt socialtjänstnämndens aktivitetsplan. HVB barn och ungdom har möjlighet att lägga ett egenregianbud.

Hyreskontrakt för två träningslägenheter för hemlösa familjer har tecknats. Utvecklingen av arbetet med familjer med hemlöshetsproblematik kommer att intensifieras.

Det har varit en allt svagare efterfrågan på mellanvårdsplatser vid BAS, varför dessa platser (omräknat till 13 dygnetruntpplatser) inför 2009 föreslås avvecklas.

En KBT- grundad, verksamhetsanpassad manual för Giovannis och BAS' behandlingsboenden har skapats. Prövning och konsolidering av denna fortsätter.

Beträffande Stockholms ungdomstjänst har det visat sig att antalet domar blivit betydligt flera än vad som beräknades vid verksamhetsstart. Genom intern omfördelning av medel utökas verksamheten med motsvarande 2,6 mnkr. Denna utökning krävs för att kunna hålla kvalitetskravet om en månads väntetid för de dömda ungdomarna.

Möjligheten att erbjuda öppenvårdsinsatser för ungdomar och deras familjer enligt FFT- metoden (funktionell familjeterapi) genom samfinansiering med utvalda stadsdelsförvaltningar ska undersökas.

Steg två ska inledas i det projekt som pågår för utveckling och implementering av ett specifikt familjebehandlingsprogram för Krutons målgrupp.

Fem nya platser för ensamkommande, asylsökande ungdomar kommer att inrättas. Resurser för metodutveckling och för att stötta ungdomarna att få jobb och egen bostad avsätts. Särskilt stöd för ungdomarnas gode män planeras.

Arbetet med att utveckla HVB barn och ungdoms resultatuppföljning har fortsatt hög prioritet. I januari 2009 kommer resultatuppföljningarna av de som var inskrivna i enhetens verksamheter för ungdomar under 2006 att presenteras. En resultatuppföljning av HVB barn och ungdoms övriga verksamheter kommer att presenteras under första halvåret.

Verksamhetsområdet ensamkommande, asylsökande ungdomar har påbörjat ett samarbete med Ramböll Management AB gällande resultatbaserad styrning. Detta arbete kommer att fortgå under 2009.

Resursteamerna barn och ungdom

Resursteamerna barn och ungdom ansvarar för tre verksamhetsområden: adoption, familjehem och placeringskonsultation.

Adoption

Enheten arrangerar den förberedande obligatoriska undervisningen för de som anmält intresse för internationell adoption. Under år 2009 beräknas ca 300 personer genomgå utbildningen.

I samarbete med stadsdelsnämnden Södermalm drivs en öppen pedagogisk verksamhet, Spira, för adopterade i åldrarna 0-6 år och deras föräldrar.

Verksamhetsområdet utgör vidare ett resurscenter för frågor kring adoption. Två samordnare har till uppgift att följa utveckling och forskning inom området samt föra ut detta till tjänstemän i staden.

Familjehem

Verksamhetsområde familjehem rekryterar och utbildar för stadsdelsförvaltningarnas räkning nya familjer som kan ta emot barn och ungdomar. Under året beräknar enheten att utbilda ca 60 nya familjehem. Fem grundkurser kommer att genomföras. För familjer som tar emot barn som de känner, (s.k. anknytningshem) kommer fyra grundkurser att genomföras.

Man erbjuder handledning, enskilt eller i grupp för familjehem. Vidare erbjuder man familjevårdspersonal handledning och bistår med tolkningar av djupintervjuer innan ett familjehem godkänns.

Fortbildning för familjehem och familjevårdspersonal genomförs genom att enheten erbjuder ett varierat utbud av föreläsningar, seminarier samt passande film- och teaterföreläsningar. Under året kommer ett 10-tal föreläsningar och seminarier att äga rum.

I samverkan med länets övriga kommuner anordnas den traditionella Gröna Lundsdagen, då hela nöjesfältet är öppet bara för familjehem under två timmar innan allmänheten släpps in. 2009 kommer den dagen att äga rum den 6 september.

Verksamhetsområdet familjehem placerar även på stadsdelsförvaltningarnas uppdrag barn och ungdomar i jourfamiljehem. Genom tät kontakt med familjehemmen och barnen/ungdomarna följer familjehemsinspektörerna vården och rapporterar i PM och uppföljningar till stadsdelsnämnderna och medverkar också i valet av insatser efter jourplaceringen. För många övergår jourplaceringen till stadigvarande vård i samma familj. När en ungdom skrivs ut för att flytta till eget boende medverkar familjehemsinspektörerna i val av lämplig boendeform och eventuellt ytterligare insatser för den enskilde ungdomen.

Man erbjuder vidare platser för tonåringar i familjehem. Handläggarna har väl upparbetade kontakter med ett 50-tal familjer som i första hand tar emot ungdomar som behöver en längre tids placering. Under den tid ungdomen är placerad ansvarar familjehemsinspektörerna för stöd, handledning och uppföljning av familjehemmet och följer, tillsammans med handläggande socialsekreterare, den placeras utveckling.

Antal presterade vårddyg i familjehem beräknas till ca 4 800 för barn i åldrarna 0-12 år samt ca 16 000 för ungdomar i åldrarna 13-20 år.

Resursteamerna barn och ungdom har inför 2009 fått ett nytt uppdrag som innebär att man ska utreda de familjer som genom ramavtal med upphandlade jourhemsverksamheter används av Stockholms stad. En heltidsanställd handläggare kommer att göra hembesök i jourhemmen, inhämta registerutdrag på familjerna samt intervjua verksamhetsansvarig för upphandlade jourhemsverksamheter. Vidare ska handläggaren ta del av de utredningar som tidigare gjorts om jourhemmen och lämna underlag till stadsdelsnämnderna för att de ska kunna bedöma om de kan godkänna hemmen.

Från stadsdelsförvaltningarna har önskemål kommit om att Resursteamerna barn och unga ska ta över inspektion av tillståndspliktig verksamhet. Kommunen har ett lagreglerat sådant ansvar för verksamheter som ligger inom den egna kommunen. Verksamheter som är aktuella för tillsyn, är sådana som erbjuder vård för barn, ungdomar och familjer enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) samt verksamheter som erbjuder missbruksvård för vuxna. Uppdraget genomförs genom att handläggare genom personliga besök och intervjuer med olika personalkategorier ska bedöma om vården bedrivs enligt den lagstiftning som gäller på området. I ett särskilt ärende kommer förvaltningen föreslå socialtjänstnämnden besluta, att stadsdelsnämnderna föreslå ge nämnden i uppdrag att för deras räkning utföra den tillsyn av tillståndspliktiga verksamheter som åligger kommunen enligt lag.

Placeringskonsultation

Verksamhetsområde placeringskonsultation, erbjuder konsultation till stadsdelsnämnderna inför valet av vårdform för barn och ungdomar med psykosociala svårigheter. Genom tät kontakt och besök hos upphandlade vårdgivare har konsulenterna en bred kunskap som ligger till grund för bedömning vilken vårdform, eller kombination av vårdinsatser som bäst passar i det enskilda fallet.

Resursteamet barn och ungdom har ett samarbete med Ramböll Management AB gällande resultatbaserad styrning. Detta arbete kommer att fortgå under 2009. Enhetens budgetomslutning 2009 är ca 29 mnkr.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Beläggning HVB BoU	84	Tertial

NÄMNDMÅL:

Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på lika villkor

Stadsövergripande arbete med riktlinjer, metodutveckling och uppföljning.

Insatser för hemlösa med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Ledsagarservice och avlösarservice enligt socialtjänstlagen och LSS.

Korttidsvistelse för barn, ungdomar och vuxna enligt LSS.

Vistelse vid korttidshem enligt LSS.

Ändamålsenlig planering av lokaler för personer med funktionsnedsättning.

Inom ramen för det stadsövergripande arbetet med riktlinjer, metodutveckling och uppföljning inom funktionshinderområdet kommer bl a följande uppdrag och utredningar att genomföras.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet omfattar stöd och service till stora delar enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) till personer som oftast har behov som kvarstår hela livet men kan variera under livsrytmen. Kostnaden för verksamhetsområdet beräknas 2009 uppgå till 2 611 mnkr och omfattar ca 8 300 personer. Kostnaderna 2007 fördelades på följande insatstyper; bostad med särskild service (40%), daglig verksamhet (19%), barnboende (10%), personlig assistans (12%) hemtjänst (9%).

År 2007 var antalet månadsanställda inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning ca 3 600. Personalomsättningen bland biståndshandläggare är hög, ca 25 %. Antalet visstidsanställda kan också sägas vara högt, ca 14,3 %. Sett ur brukarperspektiv är det aldrig bra med stora personalrörelser och förvaltningen fortsätter analysera möjliga orsaker och vilka åtgärder som kan motverka en alltför hög personalomsättning. Det nyligen beviljade EU-projektet Carpe som är ett utbildnings- och utvecklingsprogram för all personal inom området kommer att vara en del av förvaltningens insatser.

Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att följa upp att följa upp antalet domar, avslag som ges trots bedömt behov samt antalet ej verkställda beslut enligt LSS. Den 31 mars 2008 hade Stockholms stad totalt 58 ej verkställda beslut varav 46 avsåg kontaktperson, samt 3 ej verkställda domar. Vidare redovisade Stockholms stad den 30 juni 2008 17 ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) varav 7 inom omsorgen om funktionsnedsättning.

I LSS-kommitténs slutbetänkande *Möjlighet att leva som andra* (SOU 2008:77) föreslås förändringar i LSS, tidigast fr. o. m 2010-01-01. Om de föreslagna förändringarna beslutas kommer det att ställa krav på en anpassning av stadens insatser till personer med funktionsnedsättning enligt såväl SoL som LSS. Förvaltningen kommer att bevaka det fortsatta arbetet med lagstiftningen på nationell nivå under 2009.

Valfrihet

Den 1 juli 2009 införs valfrihet inom LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna, daglig verksamhet samt korttidsboende för barn, ungdomar och vuxna. Under våren 2009 förbereds valfrihetssystemets införande bl.a. med utbildningar för såväl beställar- som utförarpersonal, chefer och representanter för brukarorganisationerna, anpassning av stadens datasystem och uppbyggnad av en central förmedlingsgrupp vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetet med att införa valfrihetssystemet leds av stadsledningskontoret men den övergripande praktiska hanteringen och administrationen efter den 1 juli 2009 kommer i stora delar att bli ett ansvar för socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Det innebär ökade krav på förvaltningen att avsätta tillräckligt med resurser och kompetens för det fortsatta arbetet.

Yngre personer med demens

I budget för 2009 uppdras åt förvaltningen att söka samverka med andra kommuner för att tillgodose behovet av korttidsboenden för yngre personer med demenssjukdom. I Stockholms stad fanns vid halvårsskiftet 2008 ca 120 personer under

65 år med demenssjukdom. Insatserna, som i regel ges enligt SoL består bl.a. av hemtjänst, personlig assistans, dagverksamhet och vård- och omsorgsboende enligt SoL. Situationen ser, enligt en kartläggning genomförd av Äldrecentrum år 2007, ungefär likadan ut i övriga kommuner i länet. Något specifikt korttidsboende för yngre personer finns inte i Stockholms län. Förvaltningen återkommer till nämnden under våren 2009 med förslag till möjliga lösningar.

Bostäder med särskild service

Det råder fortfarande brist på bostäder för LSS personkrets 1 och 2. Det finns ett behov av ca 450 lägenheter under en treårsperiod. Den fortsatta utbyggnaden måste fokusera på ett brett och varierat utbud av boendialternativ. Det är i sammanhanget särskilt viktigt att rätt stöd planeras och erbjuds till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar där det ofta krävs särskilda lösningar både för boende, daglig verksamhet, sysselsättning och övriga stödinsatser. De barn och ungdomar med funktionsnedsättning som idag växer upp har helt andra krav på vuxenlivet än tidigare generationer. Många ser det inte som självklart att välja en gruppboende för sitt kommande vuxenliv utan vill ibland ha egna lägenheter med anpassat stöd, t.ex. personlig assistans eller boendestöd. En utbyggnadsplan tas fram under 2009.

Ledsagare, personliga assistenter, avlösare och kontaktpersoner

För att komma till rätta med bristen på kontaktpersoner enligt LSS och som stöd för stadsdelsnämndernas rekryteringsarbete ska socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden genomföra en annonskampanj våren 2009. Kampanjen genomförs i samarbete med stadsdelsnämnderna. Tidigare påtalade brister vad gäller personliga assistenter, ledsagare och avlösare kvarstår däremot inte. Behovet av ledsagare och avlösare är väl tillgodosett genom dels kundvalet där det finns 16 valbara privata utförare, dels ledsagar- och avlösarservice inom egenregi och vid förvaltningens enhet för ledsagarservice.

Bedömningskansliet, resursfördelning, förmedlingsgrupp

Från och med 1 januari 2008 gäller ett nytt resursfördelningssystem för stadens LSS-verksamheter bostad med särskild service för barn- ungdomar och vuxna, daglig verksamhet samt korttidshem för barn, ungdomar och vuxna. Systemet administreras av bedömningskansliet vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och verkar som ett projekt t.o.m. den 31 december 2009. Under året ska resursfördelningssystemet utvärderas och den 1 juli, när valfrihetssystemet införs, kommer bedömningskansliet att leda den nya centrala förmedlingsgruppen för förmedling av bostäder med särskild service för vuxna. I mån av behov kommer

även daglig verksamhet och platser vid korttidshem att förmedlas. Förmedlingsgruppens arbetsuppgifter kräver resurser motsvarande 3-4 utredare.

DUR (Dokumentation, Utredning, Resultat)

Projektarbetet med att ta fram ett dokumentations- och utredningsmaterial för biståndshandläggning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning fortsätter under våren 2009. I projektet ingår även att testa och utvärdera materialet bl.a. genom granskning kolleger emellan. Därefter tas ställning till ett införande av DUR inom verksamhetsområdet.

Carpe

EU-projektet Carpe, som är ett utbildnings- och utvecklingsprojekt, omfattar förutom Stockholms stad, kommunerna Järfälla, Sollentuna, Lidingö stad, Tyresö samt Huddinge. Deltagare i projektet, som pågår under tiden 2009-01-01 – 2010-12-31, är samtliga yrkeskategorier inom kommunala utförarenheter för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Samlas Sydväst

Pilotverksamheten Samlas Sydväst genomförs i stadsdelsförvaltningarna Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö i samverkan med landstingets psykiatri, habilitering och beroendevården i i sydväst. Samverkansmodellen är en tillämpning av de idéer och förslag som presenterades i Samlasprojektets slutrapport. Som ett första led i pilotverksamheten kommer gemensamma utbildningar att genomföras för landstingets och stadsdelsförvaltningarnas medarbetare. Syftet är att öka kunskaperna om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och huvudmännens gemensamma insatsmöjligheter där tonvikten läggs på samverkan och samsyn. En första utbildning beräknas genomföras i januari 2009.

Kvalitetsarbete

Arbetet med att utveckla ett kvalitetssystem inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning fortsätter under 2009 med beaktande av de synpunkter som stadens revisorer framfört. Förslag till kvalitetsindikatorer för verksamhetsområdet, en stadsgemensam mall för verksamhetsuppföljning inom stöd och service enligt LSS, oavsett driftsform och inom ramen för valfrihetssystemet, kommer att tas fram liksom underlag för en brukarundersökning.

Socialpsykiatri

Ca 2 500 psykiskt funktionshindrade har under 2008 haft någon form av socialpsykiatrisk insats. Den vanligaste insatsen är boendestöd 42 %, sysselsättning 32 %, HVB 11 %, bostäder med särskild service 8 % och övriga boendeformer 14 %.

- *För personer med psykisk funktionsnedsättning ska möjligheterna till sysselsättning, studier och arbete förbättras.*

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen planerar att under 2008/2009, bland annat genom en brukarundersökning, undersöka vad orsakerna är till att en stor andel av brukarna inte har någon sysselsättning, vad de gör istället samt hur man kan öka sysselsättningsgraden inom målgruppen.

Sedan juli 2008 driver förvaltningen, med stöd från europeiska socialfonden, en förstudie kring en alternativ förmedling av sysselsättning, studier, praktik och arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning (ALFA). Samverkanspartners i ALFA-projektet är bland andra Arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget, Solna stad, Sundbyberg stad och Huddinge kommun. Syftet med ALFA är att öka sysselsättningsgraden inom målgruppen genom att samla huvudmännen med ansvar för gruppens rehabilitering samt öka tillgången av biståndsbedömda sysselsättningar och möjligheten till studier och arbete. Förstudien kring ALFA kommer förhoppningsvis leda till ett genomförande av projektet under 2009-2011. Det långsiktiga målet är att under den perioden öka sysselsättningsgraden för personer med psykisk funktionsnedsättning med 10 procentenheter.

Under 2009 kommer förvaltningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomföra en central upphandling av sysselsättnings-/arbetsträningsverksamhet för döva med socialpsykiatriska funktionshinder.

Staden ska utveckla samarbetsformerna med landstinget för personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk

Samverkan mellan landstingets psykiatri och stadens socialtjänst kan och måste förbättras så att förutsättningar skapas för mer systematisk samverkan. Under 2009 fortsätter arbetet med översyn av överenskommelsen med landstinget kring målgruppen. Förvaltningen medverkar i samverkansfrågor som drivs av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) avseende bl.a. överenskommelser och policyfrågor som berör psykiskt funktionshinder. Den nya vårdformen Öppen psykiatrisk tvångsvård och öppen rättspsykiatrisk tvångsvård ska följas upp under 2009. Hur samverkan utvecklats i stödet till personer med psykiska funktionshinder och missbruk följs upp.

För personer med psykisk funktionsnedsättning ska bostäder i olika former byggas
Förvaltningen har genomfört en mätning av behovet av bostäder. Resultatet presenteras i en särskild utbyggnadsplan för boenden. Under året ska kvalitetskrav och definitioner av olika boendeformer utarbetas.

Förvaltningen fortsätter under 2009 sin medverkan i stadens arbete med förberedelser att införa *valfrihet* för boenden, boendestöd och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Resultatet från en brukarundersökning presenteras under 2009.

För att åstadkomma säkrare utredningar och bedömningar av stöd och insatser är det viktigt att det också finns metoder som ger bra utredningar och bedömningar. De administrativa systemen bör utnyttjas för kontinuerlig uppföljning. *DUR* är införd i Paraplyet (stadens IT-stöd för handläggare) för utredning, bedömning och uppföljning inom socialpsykiatri, vilket ökar möjligheterna att följa behov och insatser. Under 2009 tas förstärkta kvalitetsmått för uppföljningen fram.

Kompetensutveckling behövs för olika personalgrupper; t ex kring utveckling av *boendestöd*, i metoder för motivationsarbete och uppsökande arbete. Under 2009 fortsätter utbildningar för boendestödjare i samarbete med Ersta Sköndal Högskola.

Enheten för ledsagarservice

Enheten för ledsagarservice förmedlar ledsagare till personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning. Syftet är att underlätta deltagande i fritids- och kulturaktiviteter.

Enheten vänder sig både till den som beviljas ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) och den som beviljas ledsagning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Service ges också till handikappföreningar. Förutom individuella uppdrag, samordnar verksamheten regelbundet utflykter för grupper om ca 10 personer plus ledsagare. Vidare erbjuder enheten också avlösarservice till dem som vårdar anhöriga med funktionsnedsättning i hemmet.

Verksamheten har ett aktivt brukarråd (brukare och anhöriga) som träffas minst två gånger om året. Enheten inbjuder också stadsdelsförvaltningarna till regelbundna möten där innehåll i och utveckling av verksamheten diskuteras. Enkätundersökningar riktade till brukarna genomförs regelbundet.

Enhetens budgetomslutning är ca 23,4 mnkr varav ca 2,5 mnkr utgör anslag. Antal utförda ledsagningstimmar har ständigt ökat de senaste åren och under 2009 beräknar enheten utföra minst följande:

- Ledsagning enligt SoL och LSS 64 000 timmar
- Föreningsledsagning 1 500 timmar

LSS-kollo

LSS-kollos uppdrag är att till stadsdelsförvaltningarna, och i mån av plats till länskommunerna, erbjuda korttidsvistelse enligt LSS under sommar- och vinterlov för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.

Enheten ska erbjuda ett rikt utbud av verksamheter under flera olika perioder. Målsättningen är att alla boende i Stockholms stad som beviljas bistånd till kollovistelse ska kunna erbjudas plats, antingen i stadens egenregiverksamhet eller vid verksamheter som upphandlats av privata entreprenörer.

Verksamheten följs upp efter de olika kolloperioderna genom att kollodeltagarna alternativt deras företrädare svarar på enkäter med frågor om information, aktiviteter och omvårdnad. Målsättningen är att andel mycket nöjda, respektive nöjda ska vara minst lika många som under innevarande år, då den siffran var 97 %.

Verksamhetens anslag för 2009 är 16,9 mnkr och dessa medel avser stadens kollo-deltagare. Placeringar från länskommuner är intäktsfinansierade och beräknas till ca 8,5 mnkr. Stadsdelsförvaltningarna har de senaste åren beviljat fler vistelsedygn än vad anslaget räcker till. En inventering hos LSS-handläggarna inför 2009 visar att behovet av platser inte kommer att minska, utan snarare öka.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Korttidshemmen Drömmen och Navet erbjuder korttidsvistelse för ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning från 12 år och uppåt enligt LSS. Brukarna erbjuds individuellt anpassade fritidsaktiviteter utifrån önskemål och behov.

Drömmen vänder sig till dem med intellektuella funktionsnedsättningar, ofta med ett flertal tillägg såsom autism, fysiska funktionsnedsättningar och epilepsi. Navets målgrupp är ungdomar med i första hand fysiska funktionsnedsättningar, där en del har andra problem såsom lindrig intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism. Korttidshemmen erbjuder även akutplatser för kortare eller längre perioder.

Enhetens budget är totalt ca 13,0 mnkr och verksamheten beräknar prestera ca 240 gästdygn per månad. Enheten följer upp sin verksamhet via enkäter, samt genom att inhämta synpunkter och förslag via brukarråd.

Enheten för hemlösa

Genom biståndsbeslut tillförsäkras den enskilde olika former av stödinsatser som leder till att ett tryggt och varaktigt boende anpassad till funktionsnedsättningen. Biståndsbedömare följer noga klientens utveckling och anpassar insatserna efter de förutsättningar som givits i utredning eller som uppdrag till utförare. Biståndsbedömarna har fortlöpande kontakt med vårdgivare och andra samarbetspartners och följer upp insatser som beviljas enligt SoL och LSS, minst två gånger om året.

Kvalificerade utredningar genomförs tillsammans med klienten i syfte att få kunskap om hur den enskildes livssituation kan förbättras. Enheten beslutar därefter om insatser genom köp av plats på daglig verksamhet, på arbetsträning och sysselsättning. Kontakt förmedlas vid behov med personliga ombud, god man och kontaktpersoner. Klienter erbjuds att delta i enhetens eget stödteam Skydds nätets olika aktiviteter genom datakurser och aktivitetsgrupper. I Skydds nätets utformas gruppaktiviteter i syfte att bygga upp och stärka social gemenskap. I syfte att öka deltagarnas kunskaper om samhället och om sina egna möjligheter arrangeras bland annat studiebesök och utflykter. Skydds nätets kommer under 2009 bland annat att erbjuda 16 platser, två grupper, för personer med ADHD i samarbete med Pelarbackens läkarmottagning. Uppföljning sker kontinuerligt genom de upprättade handlingsplanerna. I Skydds nätets följs de olika aktiviteterna/kurserna upp genom uppföljande samtal med deltagarna.

Lokalplanerarna

Lokalplanerarna erbjuder som uppdragsfinansierade konsulter i lokal- och byggfrågor främst stadsdelsförvaltningarna, men även internt, liksom externa beställare, allt från idéskisser för ny- och ombyggnader till planeringsunderlag, projektledning, utredningar och analyser samt hyresförhandlingar och kontraktsgranskning. I allt arbete med lokaler och bostäder ska Lokalplanerarna bevaka att stadens miljömål uppfylls. Enheten verkar i kontakt med byggherrar för att miljövänliga material används i de olika byggprocesserna.

Under 2009 kommer Lokalplanerarna att ingå i olika samordnings- och genomförandegrupper. Dels i en grupp som gäller verksamhet för personer med funktionsnedsättning, dels för genomförande av pedagogiska lokaler. Uppdragen kommer

från stadsledningskontoret. Genom det arbetet beräknar enheten nå flera uppdragsgivare. Uppdragen inom utbildningsförvaltningen fortsätter i utökad mängd, vilket innebär att förutom arbete åt lokal- och ekonomiavdelningen utförs också uppdrag åt grundskole- och personalavdelningen.

Lokalplanerarnas budgetomslutning är ca 4,1 mnkr. Enheten följer upp sin verksamhet genom att vid avslutade projekt via enkät mäta nöjdhet hos kund, verksamhet och brukare.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel uppfyllda förstahandsval LSS-kollo	80	Tertial

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förnyade riktlinjer för kontaktverksamhet	2008-01-01	2008-12-31
Stödja stadsdelsnämndernas arbete med att tillgodose behovet av kontaktpersoner/-familjer	2008-01-01	2008-12-31

NÄMNDMÅL:

Utveckla insatserna för hemlösa

Stadsövergripande uppgifter avseende akuta och långsiktiga insatser för hemlösa.

Öka kvaliteten i insatser för hemlösa.

Stadsövergripande uppsökande arbete inom individ- och familjeomsorg.

Individuella stödinsatser för hemlösa.

Stadsövergripande arbete

I budgeten för 2009 prioriterar kommunfullmäktige följande inom hemlöshetsområdet:

Förebyggande insatser mot hemlöshet, utveckla olika stöd- och vårdboenden för hemlösa, alla hemlösa ska omfattas av tak-över-huvudet-garantin.

Socialtjänstnämnden beslutade under år 2007 att även prioritera följande: insatser för att stödja unga i riskzon, individuellt riktat stöd för de som bor länge på härberge, öka tillgången på försöks- och träningslägenheter.

Vid stadens senaste räkning av hemlösa, 15 april 2008, var antalet 3 081, 150 färre än vid räkningen 2006. Andelen som bodde i mer långsiktiga boenden ökade från 60 % till 62 % under samma tid.

Inom de prioriterade områdena har många åtgärder beslutats om och genomförts under 2007 och 2008. Till exempel har socialtjänsten vid Maria Ungdomsenhet förstärkts för ett utökat samarbete med polisen och nya jourplatser för ungdomar 13-20 år har inrättats. Hemlöshetsjouren har startat sitt arbete. Ett projekt "Unga vuxna på härbärge" har pågått under 2008. Staden lever dagligen upp till tak-överhuvudet-garantin.

Utbyggnad av boenden för hemlösa

Kommunfullmäktige har uppdragit åt nämnden att utarbeta förslag på lämpliga projekt på utbyggnad av boenden för hemlösa med de medel, 85 mnkr, som är särskilt avsatta för detta. Under 2008 beslutade nämnden att föreslå kommunstyrelsen att initialt satsa 2 mnkr ur denna pott för en större metod- och kompetensutvecklingsinsats inom området hemlöshet.

En investering av prioriterat slag är att skapa småhus för hemlösa, tidigare kallade Skeve Hus. Förvaltningen har i många år planerat för en sådan utbyggnad, men hittills har arbetet blivit försenat dels på grund av svårigheter att få fram lämplig mark, dels på grund av alltför dyra byggkostnader. Förvaltningen arbetar fortfarande aktivt för att lösa frågan.

I nuläget är ingen annan utbyggnad planerad. Inriktningen är i första hand att möta nya behov med förändringar och utveckling av det befintliga beståndet. En översyn av behoven pågår dock. En stor del av de senaste två årens utbyggnad har skett inom Stiftelsen Hotellhem, år 2007 byggdes 71 nya referensboendeplatser ut, år 2008 byggdes 77 nya hotellhemslägenheter och vid årsskiftet 2008/09 tillkommer ytterligare 60 hotellhemsplatser. Vidare kommer Stiftelsen Hotellhem på uppdrag av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden att ansvara för boende för hemlösa barnfamiljer fr.o.m. 2009.

Hemlöshetsjour

Genom hemlöshetsjouren (beslut SotN april 2008) kommer samtliga som bor på härbärge att bli biståndsbedömda, dvs. få en individuell planering för att rätt stöd ska kunna ges till var och en, bland annat ska ett bättre boende erbjudas. Den individuella planering som i fortsättningen kommer att erbjudas alla hemlösa bör ses som en huvudsaklig del av den vägen-vidare-garanti som staden haft som mål att genomföra under många år. I hemlöshetsjourens arbete, med start i november

2008, ingår ett nära samarbete med stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Förutom att alla kommer att erbjudas en individuell planering, är möjligheterna goda att antalet individer som bor på härbärke ska minska, till förmån för mer långsiktiga boendeformer. Liknande effekter fick det tidigare TÖG-projektet 2005-2006 (TÖG - tak-överhuvudet-garantin).

Hemlöshetsklirik

I april 2008 beslutade nämnden att planera för att inrätta en hemlöshetsklirik, en planering som för närvarande pågår tillsammans med landstinget. I planeringen har arbetsnamnet "center" valts i stället för "klirik". Syftet med centret är att kunna erbjuda en mer sammanhållen vårdkedja socialtjänst-psykiatri-beroendevård för de mest utsatta. Centret är tänkt att lokaliseras i kvarteret Pelarbacken där Enheten för hemlösa idag verkar. De verksamheter som ska finnas under samma tak är: Enheten för hemlösa, Uppsökarenheten för vuxna, S:t Görans psykiatriska team för hemlösa samt vårdcentralen för hemlösa, dvs. Hållpunkt. Centret planeras vara i gång under andra halvåret 2010.

Budget- och skuldrådgivning för hemlösa

Utifrån nämndens uppdrag i november 2007 gjordes en kartläggning av budget- och skuldrådgivningen på stadsdelsförvaltningar och vid Enheten för hemlösa. Det framkom att behovet av denna tjänst är stort, vilket också visar sig i kötider på upp till 1,5 år. Många av de som bor på förvaltningens institutioner har behov både av hushållsekonomisk rådgivning och av mer omfattande skuldrådgivning. Om inte skulderna tas om hand under boende/behandlingsstiden, som i slutfasen ofta består av boende i en försökslägenhet, blir personerna förhindrade att trots skötsamhet, erhålla ett eget kontrakt.

Även om stadsdelsförvaltningarna ska bistå med denna tjänst och också gör det i viss omfattning, exempelvis när klienterna bor i en försökslägenhet, finns det behov av att erbjuda denna tjänst i ett tidigare skede. Budget- och skuldrådgivning bör finnas med som en integrerad del i den vård och behandling institutionerna erbjuder klienten. Därför föreslås att en anställd per institution får grundutbildning i budget- och skuldrådgivning. Därutöver finns behov av en "expert", dvs. en funktion inom förvaltningen som kan samordna verksamheten, ta särskilt svåra ärenden, följa lagstiftning och utveckling på området, genomföra mindre utbildningar samt stötta rådgivarna på institutionerna.

Metod- och kompetensutvecklingssatsning

Staden har under flera år satsat på utbyggnad av boenden för hemlösa och höjd kvalitet på insatserna för hemlösa. Nästa steg är att utveckla stadens kompetens

och arbetsmetoder inom området baserat på erfarenhet och forskning. En styrgrupp har tillsatts för att utarbeta en plan för metod- och kompetensutvecklingen som ska rikta sig till samtliga berörda yrkesgrupper inom staden, frivilligsektorn och privata entreprenörer som staden anlitar. Styrgruppen leds av förvaltningen. I denna ingår också direktören för Skarpnäck Care AB, direktorn för Stadsmissionen och chefen för Preventionscentrum Stockholm. Planen kommer att presenteras för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden under första halvåret 2009. Den satsning som staden planerar för ska fokusera på förebyggande insatser; vräkningsförebyggande arbete, insatser bland utsatta ungdomar och unga vuxna samt bland äldre som riskerar hemlöshet. Satsningen ska starta 2009 och pågå under ett par år.

Boenden för hemlösa

Förvaltningen har beslutat att samla alla boende/institutioner för vuxna inom en samlad boendeenhet. Detta innebär att HVB Vuxna, Stadsgemensamma boenden och blockförhyrningarna inom Enheten för hemlösa sammanförs från den 1 januari 2009 i en gemensam enhet, *Behandlings- och boendeenheten*. Enhetens institutioner vänder sig både till personer med missbruksproblem och personer som är hemlösa. Institutionerna presenteras därför i denna verksamhetsplan under målen för dessa två målgrupper.

De boenden, som är s.k. "lågtröskelverksamheter", och tidigare var organiserade inom Stadsgemensamma boenden vänder sig till hemlösa.

Akutboendet Grimman

Grimman är ett akutboende för hemlösa män och par med 28 platser varav 4 är parplatser. Medborgarkontoret för hemlösa finns i lokalerna sedan sommaren 2006. Där finns tillgång till datorer, telefon, information om utbud av boenden och möjlighet att utan tidsbokning träffa socialsekreterare. Syftet är att hjälpa hemlösa att samordna insatser och kontakter och länka besökare till rätt person och/eller myndighet samt att bistå med tolkning och hjälp att överklaga myndighetsbeslut. Beläggningskrav: 95%.

Hvilan

Hvilan är ett akut- och korttidsboende för hemlösa kvinnor samt skyddat boende för våldsutsatta missbrukande kvinnor med 21 platser. Beläggningskrav: 85%.

Norrtulls planeringshem

Norrtulls planeringshem är ett korttidsboende. Verksamheten har upphandlats i konkurrens och fr.o.m. 2009-03-01 kommer Stockholms Stadsmission att driva verksamheten på entreprenad. Planeringshemmet har 26 platser för hemlösa män. Beläggningskrav: 85 %.

Råcksta stöd- och referensboende

Verksamheten har upphandlats i konkurrens och Stockholms Stadsmission kommer fr.o.m. 2009-03-31 att driva verksamheten på entreprenad. Råcksta stödboende har 55 platser för hemlösa män, kvinnor och par. Referensboendet har 28 platser. Beläggningskrav: 85%.

Triaden

Triaden är ett stödboende för 19 kvinnor och män med långvarig missbruks- och psykisk problematik. Beläggningskrav: 92%.

Drevvikshemmet

Drevvikshemmet är ett stödboende för 21 kvinnor och män med långvarig missbruks- och psykisk problematik. Beläggningskrav: 92%.

Basboendet

Basboendet är ett stödboende för hemlösa män med långvarigt missbruk och psykisk ohälsa. Nio av tolv platser beläggs av klienter från Enheten för hemlösa. Beläggningskrav: 95%.

Västan

Västan är ett stödboende för 12 hemlösa kvinnor med dubbeldiagnos dvs. missbruks- och psykiska problem. Beläggningskrav: 85%.

Gamlebo

Gamlebo är ett äldreboende med sjukhemskapacitet med 29 platser i heldygnsomsorg. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor med långvarig problematik. Beläggningskrav: 96%.

Erstabacken

Erstabacken är ett samverkansprojekt med landstinget. Verksamheten är ett medicinskt stödboende med 8 platser i heldygnsomsorg. Verksamheten är ett icke permanent boende för behandling, omvårdnad och rehabilitering och erbjuder kvalificerad somatisk, psykiatrisk och beroendevård i kombination med psykosociala

insatser och boende. Det medicinska stödboendet erbjuder hemsjukvård för personer som saknar boende och hospicevård för personer i livets slutskede.

Socialjouren

Socialjouren utreder biståndsbehovet för hemlösa personer som tillfälligt vistas i Stockholm och som saknar medel till logi, uppehälle och hemresa. Genom utredning och nödvändiga beslut möjliggör Socialjouren att de personer som saknar möjlighet att försörja sig återvänder till hemorten och inte fastnar i hemlöshet i Stockholm. Uppföljning sker genom att statistik redovisas varje tertiäl avseende personer som inte bor i Stockholm: övriga landet, Norden och övriga EU-länder, som vänt sig till Socialjouren och som även erhållit bistånd till hemresa.

Uppsökarenheten för vuxna

Enhetens uppdrag är att söka upp missbrukare, psykiskt sjuka, hemlösa och andra utsatta personer i staden och på Kronobergshäktet för att länka dem vidare till det ordinarie hjälpsystemet. Personal från enheten finns tillgängliga på direkttelefon/fälttelefon för att ta emot uppdrag, ge stöd råd och hänvisningar mellan kl.08.00 –24.00 måndag till fredag och lördagar 14.00-24.00. Under verksamhetens öppettider finns två uppsökare ute i den centrala staden för öppet uppsökande arbete. När uppsökarna har skapat kontakt med individer överförs en samlad bild av klienten till hjälpsystemet för att ge underlag för adekvat bistånd. Länkningsarbete och samordning om enskilda klienter utförs på ett sätt som uppmuntrar till samarbete och dialog med både klient och samarbetspartner.

Uppsökarenheten följer upp sitt arbete genom att genomföra att redovisa statistik över prestationer

- antal kontakter/månad med klienter ur målgruppen
- antal emottagna samtal /månad på fälttelefonen
- antal klientuppdrag/månad (från stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa, allmänheten, egna) till fältteamet.

Minst 80 personer ska ingå i en länkningsprocess per månad i fältteamet och till vad länkningen sker ska redovisas. Likaså ska andelen personer där länkningsprocessen avslutats och varför redovisas.

Projektet Unga vuxna på härbäрге

Sedan mars 2008 har socialtjänstförvaltningen med medel från länsstyrelsen drivit ett projekt i syfte att undersöka varför unga vuxna ökar vid härbärgena och föreslå

mer lämpade insatser för dessa samt att skapa en snabb vårdkedja från härbärke till annan insats för unga vuxna. Projektet leds av förvaltningen genom Uppsökarenheten för vuxna, Socialjouren samt förvaltningens akutboende Grimman. Projektet bemannas av en uppsökare som tillhör Uppsökarenheten och en behandlingsassistent vid Grimman. Projektets målsättning är att erbjuda alla personer i målgruppen förflyttning till annan insats än härbärke.

Enheten för hemlösa

Enheten för hemlösa vänder sig till hemlösa personer i Stockholms stad som inte har haft kontakt med socialtjänsten i någon stadsdelsförvaltning under de senaste två åren. Enhetens uppdrag är att tillhandahålla olika former av insatser till personer som är hemlösa/bostadslösa. Enheten för hemlösa är organiserad i team, ett mottagnings- och försörjningsteam, ett stödteam (Skyddsnätet), ett socialpsykiatriskt stödteam för män, äldre och funktionshindrade, ett stödteam för kvinnor, ett öppenvårdsteam och ett boendeteam, som svarar för boendestöd till enhetens tränings- och försökslägenheter.

Enheten kan bevilja insatser för hemlösa i olika former av boenden, bland annat stödboende, inackorderingsboende, referensboende på Hotellhem, tränings- och försökslägenhet, serviceboende för äldre och funktionshindrade och i familjehem.

Enheten genomför en utredning, oftast manualbaserad, tillsammans med den hemlöse för att kartlägga vilka former av boendeinsatser som behövs och är möjliga utifrån den enskildes behov och förmåga. När den enskildes bedöms klara ett eget boende skrivs en remiss till tränings- eller försökslägenhet och han/hon ställs i kö för detta. Därefter ingår som en förberedelse till eget boende att personen deltar i stödteamet Skyddsnätets kögrupp. Boende i försöks- och träningslägenhet innefattar även ett regelbundet boendestöd. Hyreskontraktet kan tas över efter ett fungerande boende efter ca 1 år.

Enheten kommer att följa upp följande prestationer:

- Antalet hemlösa som kommer att ta över kontrakt efter boende i försökslägenhet, 40 personer.
- Antalet hemlösa som bor i försöks- eller träningslägenhet, 100 personer.
- Antalet hemlösa som bor i olika former av stödboenden, 500 personer.
- Antalet hemlösa som flyttar ut till någon form av eget boende, 60 personer.
- Antalet hemlösa som bor på härbärgen ska inte överstiga 320 personer.

Uppföljningen sker genom att statistik tas fram via EFHreg (internt uppföljnings-system), Paraplysystemet och journalföringssystemet / ALPEN . Kostnaderna följs också upp.

Entreprenader

Planeringshemmet Hammarbybacken

Verksamheten tillhandahåller akut nattlogi för män och kvinnor. Målsättningen är att i samverkan med berörd stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa, bedriva ett offensivt planerings- och motivationsarbete med klienten för att söka bryta ett destruktivt levnadsmönster. Verksamheten har upphandlats i konkurrens vid två tillfällen och Planeringshemmen AB ansvarar sedan 2002-04-01 för driften. Avtal har tecknats för en ny treårsperiod fr.o.m. 2007-04-01. Avtalet kan förlängas ytterligare två år. Planeringshemmet Hammarbybacken tillhandahåller enligt avtalet 16 akutplatser med fördelningen 10 platser för män och 6 för kvinnor samt 10 platser för förlängt akutboende för män. Dessa 10 platser är ett dygnetruntboende. Det finns därutöver 6 extraplatser i form av akut nattlogi för män.

Skarpnäck Care AB

Skarpnäck Care AB är ett dotterbolag till Carema AB, dvs. en egen juridisk person. Nuvarande avtal går ut 2009-12-31 och kan inte förlängas ytterligare. En ny upphandling förbereds därför.

Skarpnäck Care AB driver på entreprenad

- 45 förlängda akutplatser i form av dygnetruntboende med uppföljning och planering för hemlösa vuxna män med missbruks- och/eller psykiska problem samt
- möjlighet att överbelägga med 10 platser i form av akut nattlogi för akut logisökande hemlösa.

Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder

Från och med 2003-04-25 har Stadsmissionen ansvarat för driften av två personliga ombud för hemlösa. Projektmedel för verksamheten från länsstyrelsen beviljas för ett år i taget.

En upphandling genomfördes under 2006. Stadsmissionen fick förnyat förtroende och avtal har tecknats för tiden 2007-01-01 – 2009-12-31. Avtalet kan förlängas med 2 år, med oförändrade villkor, under förutsättning att det inte sägs upp senast sex månader före avtalsperiodens utgång. Avtalet gäller dock längst till och med 2011-12-31.

De personliga ombudens arbetsuppgifter är bland annat att tillsammans med klienten identifiera och formulera behovet av vård, stöd, service och sysselsättning, att tillsammans se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs och att på den enskildes uppdrag ordna möten med de organisationer som kan bidra till att höja livskvaliteten. Regelbundna uppföljningar av avtalet äger rum med Stadsmissionen och en styrgrupp/samordningsgrupp med representanter från staden, entreprenören, landstingets psykiatri och intresseorganisationer följer ombudsverksamheten.

NÄMNDMÅL:

Öka möjligheterna för personer med missbruksproblem att upphöra med eller minska sitt missbruk

Stadsövergripande arbete med riktlinjer, metodutveckling och uppföljning.

Alkoholrådgivning och öppenvårdsinsatser för alkoholmissbrukare.

Öppenvårdsbehandling för personer över 18 år, som har eller har haft narkotika-problem och/eller deras familjer.

Ett varierat utbud av institutioner och platser för vuxna med missbruksproblem.

Insatser och stöd för personer med missbruksproblem enligt SoL och LVM (Socialjouren, Enheten för hemlösa och Uppsökarenheten).

Inom ramen för det stadsövergripande arbetet med riktlinjer, metodutveckling och uppföljning inom verksamhetsområdet missbruk kommer bl a följande uppdrag och utredningar att genomföras.

- Det förebyggande arbetet mot missbruk ska öka och arbetet särskilt inriktas mot nyrekrytering i åldrarna 13-25 år.
- Det nya STAN- programmet ska färdigställas och implementeras under 2009 (STAN - Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program).
- Andelen utredningar av vuxna med missbruksproblem där strukturerade kunskapsbaserade metoder (ASI -Addiction Severity Index) används ska öka.
- Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård ska implementeras. Likaså ska den länsgemensamma policyn implementeras i stadens verksamheter i samverkan med andra berörda myndigheter och aktörer, såsom kriminalvården, beroendevården, psykiatrin och primärvården. Detta arbete kommer att pågå under hela 2009.

- Ett pågående samverkansprojekt med kriminalvården kring kvinnor på häkte och anstalt kommer att fortsätta under första halvåret 2009. I anslutning till detta kommer en handbok för samverkan mellan socialtjänst och kriminalvård att färdigställas.

Analys

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att missbrukare får vård och stöd för att komma ifrån sitt missbruk. Detta förutsätter att staden samverkar med andra myndigheter, vårdgivare och frivilligorganisationer för att kunna erbjuda bästa möjliga insatser. Generellt sett har socialtjänsten svårt att nå unga vuxna och personer i ett tidigt skede av missbruk. Unga vuxna har den högsta alkoholkonsumtionen och experimenterar ofta med droger. Unga som är i riskzon för att utveckla missbruk behöver därför uppmärksammas tidigt och erbjudas lättillgängliga insatser. Unga med etablerat missbruk behöver erbjudas vård- och behandlingsinsatser som är anpassade till deras behov. I oktober 2008 var 3 372 personer 20 år eller äldre med missbruksproblematik aktuella inom stadens socialtjänst. Av dessa var 74,5 % män och 25,5 % kvinnor. 6,3 % var 20-24 år gamla, 36,8 % 25-44 år, 52,2 % 45-64 år och 4,6 % 65 år eller äldre. I jämförelse med kartläggningen 2006 är förändringarna marginella.

Allt fler personer med missbruksproblematik får diagnosen neuropsykiatriska funktionshinder. Detta innebär att det ställs krav på kvalificerat samarbete mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri men också internt inom socialtjänstens enheter för vuxna/missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder. Det kommer också att finnas behov av nya insatsformer för dessa personer. Antalet personer i subutex/metadonbehandling har ökat.

En mycket stor del av stadens kostnader inom vuxenvården går fortfarande till olika typer av boendeinsatser. Tendensen är att allt fler förvaltningar skapar egna boendekedjor där tränings- och försökslägenheter utgör de sista länkarna. I takt med att allt fler placeras i försöks- och träningslägenheter behöver boendestödet utökas och metodutvecklas.

Personer med missbruksproblem har svårt att ta sig ut på arbetsmarknaden, detta gäller även dem som genomgått rehabilitering. Deras möjlighet till arbete eller sysselsättning behöver öka.

Särskilda utvecklingsområden

Staden har erhållit medel från länsstyrelsen för att implementera Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Under 2008 har en ny läns-gemensam policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende tagits fram av Kommunförbundet Stockholms län (KSL) och landstinget. Staden arbetar redan idag till viss del utifrån de nationella riktlinjerna, men arbetet måste utvecklas och fördjupas. Den läns-gemensamma policyn ska implementeras i stadens verksamheter i samverkan med andra berörda myndigheter och aktörer, såsom kriminalvården, beroendevården, psykiatrin och primärvården. Detta arbete kommer att pågå under hela 2009.

I staden pågår sedan flera år tillbaka ett projekt för implementering av den strukturerade utredningsmetoden ASI med stöd av medel från länsstyrelsen. Projektet avslutas under våren 2009, men fortsatt stöd behövs för stadsdelsförvaltningarna ska kunna använda ASI för uppföljning och som underlag för verksamhetsplanering och utveckling.

Ett datoriserat system för utförardokumentation inom stadens individ- och familjeomsorg behöver utvecklas. Lagens krav på dokumentation måste säkerställas samt behöver man klarlägga vilka insatser som erbjuds och resultatet av dessa. Rådgivande verksamheter inom missbruksområdet ökar. För rådgivningsverksamhet krävs ingen biståndsbedömning och reglerna för dokumentation gäller inte. Det finns behov av att kartlägga omfattningen av sådana verksamheter och utreda hur de ska följas upp.

Socialjouren

Till Socialjouren vänder sig personer med missbruksproblematik, deras anhöriga, socialtjänsten, sjukvård, polis och frivilligorganisationer gällande insatser på icke kontorstid. Socialjouren motiverar till avgiftning och vidare vård. Socialjouren bistår med beslut, stöd, motivationssamtal, information och utgör en länk till det ordinarie hjälpsystemet på stadsdelsförvaltningar/ Enheten för hemlösa. Socialjouren utövar tillsyn och omsorg och vid behov transport till sjukvård och behandling samt gör bedömningar avseende behovet av vård enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och genomförande av beslut. Uppföljning sker genom statistik avseende antal LVM-beslut varje tertial.

Uppsökarenheten för vuxna

Verksamheten söker upp vuxna missbrukare i staden och på häktet för att kunna länka dem vidare till det ordinarie hjälpsystemet. När uppsökarna har skapat kontakt med individer överförs en samlad bild av klienten till hjälpsystemet för att ge underlag för adekvat bistånd.

Lots-verksamheten, som är ett samarbete mellan socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, landstingets beroendevård och polismyndigheten, innebär att de berörda aktörerna samordnar sina insatser så att narkotikamissbrukare som befinner sig på någon av Stockholms identifierade s.k. drogarenor (Sergels torg, Gullmarsplan, Tensta och Rinkeby) får tillgång till vård och behandling på ett smidigt och lättillgängligt sätt. Projektets målgrupp är tunga narkotikamissbrukare som är folkbokförda i Stockholms län som i enlighet med vistelsebegreppet är, eller har möjlighet att bli, aktuell för insatser från socialtjänsten i Stockholms stad. Uppsökarenheten ska ha en lotsfunktion och lotsa klienter till avgiftning och sedan vidare till vård och behandlingsinsatser.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende (BE) är en specialiserad öppenvårdsmottagning som erbjuder konsultation, rådgivning och samtalsbehandling till personer över 18 år som har eller har haft alkohol- och/eller narkotikaberoende samt till deras anhöriga. BE vänder sig till Stockholms stads medborgare. Inom verksamheten finns även PUMAN (Programmet unga med risk att utveckla alkohol/narkotika beroende) för gruppen unga mellan 18-28 år. Dessutom finns ett projekt knutet till enheten, finansierat av Folkhälsoinstitutet, som erbjuder par- och familjebehandling till de med spelberoendeproblematik. Projektet tar emot besökare från hela landet.

Behandlingsenheten ska prioritera unga missbrukare, invandrare, kvinnor, föräldrar med hemmavarande barn, de som tidigare inte sökt missbruksvård och de som inte är kända inom socialtjänsten.

Enheten erbjuder även konsultation, handledning och utbildningsinsatser till personal inom socialtjänsten och andra vårdgivare för den aktuella målgruppen. Behandlingsenhetens erbjudanden ska fungera som ett komplement till övrig missbruksvård och stadsdelsförvaltningarnas egen öppenvård.

Enheten för hemlösa

Enheten erbjuder olika former av individuellt anpassade behandlingsinsatser för personer med missbruksproblem. Behandlingsinsatser som kan ske dels i dygnet-runtvård och dels i öppenvård med uppföljande insatser.

Kvalificerad och manualbaserad utredning (ASI) görs i samarbete med klienten. Utredningen ger kunskap om vilka behov och insatser som kan leda till minskat missbruk eller drogfrihet. I syfte att motivera klienten till vård arbetar socialsekreterarna med motivationssamtal både individuellt och i grupp via stödteamet Skyddsnetet. För att stärka personen i sin drogfrihet erbjuds återfallsprevention. De individuellt upprättade arbetsplanerna följs upp kontinuerligt.

Ny sammanhållen boendeenhet

Förvaltningen har beslutat att samla alla boende/institutioner för vuxna inom en samlad boendeenhet. Detta innebär att HVB Vuxna, Stadsgemensamma boenden och blockförhyrningarna inom Enheten för hemlösa sammanförs och tillhör från och med den 1 januari 2009 en gemensam enhet, *Boendeenheten*. Institutionerna inom denna enhet vänder sig både till personer med missbruksproblem och personer som är hemlösa. Institutionerna presenteras i detta verksamhetsprogram under målen för dessa två målgrupper.

Avsikten med denna förändring i organisationen är att få en bättre överblick över utbudet av vård och boende för vuxna och att skapa gemensamma arbetsätt och processer samt att förbättra kvaliteten i verksamheterna. Organisationen blir tydlig och mer överskådlig vilket ökar förutsättningarna för en effektivare resursanvändning. Enheten kommer också att ha en gemensam administrativ stödfunktion, vilket underlättar styrningen. Arbetet att föra samman institutionerna i en gemensam organisation kommer att pågå under våren och ska vara helt genomfört till halvårsskiftet 2009.

En sammanhållen boendeorganisation ger nya förutsättningar för stadens verksamheter att bli konkurrenskraftiga i förhållande till externa vårdgivare.

HVB Vuxna

HVB Vuxnas målgrupp är vuxna som på grund av missbruk, psykisk ohälsa, kriminalitet eller andra svårigheter i sina liv behöver olika former av insatser från socialtjänsten.

Enheten erbjuder utredningsinsatser, behandling, boende med stödinsatser, omvårdnad, familjevård samt förlängd avgiftning till i första hand stadsdelsförvaltningarnas klienter. Man har även avtal med andra kommuner och kriminalvården som placerar klienter vid enhetens olika verksamheter. Sammantaget finns ca 600 dygnetruntplatser. Total budgetomslutning ca 199 mnkr, varav intäkter ca 188 mnkr och anslag ca 11 mnkr.

Vid HVB Vuxna kommer individen i fokus genom att:

- Behov beskrivs i individuella uppdrag.
- Tjänster kombineras så att det individuella uppdraget uppfylls.

De behandlingsinsatser som erbjuds på enhetens institutioner ska vara evidensbaserade utifrån de anvisningar som anges i Socialstyrelsens riktlinjer.

Stadsdelsförvaltningarnas placeringar på de olika institutionerna följs och sammanställs varje tertial, som underlag för eventuella förändringar i utbudet av tjänster. Därtill för institutionerna en ständig dialog med placerande förvaltningar. Information tas in och ges ut via t.ex. enkäter, nyhetsmail och seminarier.

På grund av minskad efterfrågan på stödboendeplatser har stödboendet Riddaren inför 2009 omstrukturerats till ett motivationshem, Orhems gård med 15 platser. Stödboendet Eken beläget på Krukmakargatan med 16 platser har avvecklats och lokalerna har upplåtits till det kollektivboende som tidigare fanns på Hornsgatan och nu benämns Kollektivet Eken. Älvis/Linden har minskat sin verksamhet med 6 platser. Vidare har Stegsholms stödboendedel med 8 platser avvecklats.

Stödboendet Bandhagshemmet kommer med början under andra halvåret 2009 att genomgå en relativt omfattande renovering som beräknas pågå till slutet av år 2010. I samband med detta kommer institutionernas två fastigheter att utrymmas och verksamheten bedrivs utifrån närbelägna s.k. flexatorhus. Sannolikt kommer det att innebära att verksamheten inte kommer att kunna drivas i full skala, med minskade intäkter som följd.

På behandlingssidan har Stegsholm utökat med 4 platser, medan Älvis och Västberga behandling har minskat med 4 respektive 5 platser.

Behandlingshem

Krukis/Örnsberg vänder sig till personer med missbruksproblem, i kombination med psykisk störning. Det finns 25 platser i heldygnsvård och 2 platser i träningsboende. Förutom behandlingsinsatser finns en avdelning med 8 platser för tillnykt-

ring och ”pedagogisk” avgiftning, som inte kräver medicinska resurser. Beräknad beläggningsgrad 89 %.

Stegsholm har 22 behandlingshemsplatser för målgruppen manliga heroinmissbrukare med underhållsbehandling (t.ex. subutex) i samarbete med beroendevården i Stockholm. Beräknad beläggningsgrad 89 %.

Västberga Gård bedriver motivations- och utredningsarbete liksom behandling för personer med narkotika- och blandmissbruk. Där finns även en kvinnoavdelning med 6 platser med ett särskilt behandlingsprogram. Övriga platser avser motivation, behandling och extern behandling. Totalt finns 40 platser. Beräknad beläggningsgrad 80 %.

Älvis/Linden bedriver individanpassad 12-stegsbehandling. Målgrupp är alkohol-, drog- eller spelberoende män och kvinnor. Det finns 12 platser. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Östagården tar emot personer, som är inställda på eller köar för att få metadon eller subutex. Institutionen har 13 platser. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Stödboenden

Kvinnoboendet Syrenen (tidigare Ansgariegatan) erbjuder skyddat boende med stödinsatser för kvinnor med psykosocial- och/eller missbruksproblematik. Det finns 13 platser samt 2 platser i träningslägenheter. Beräknad beläggningsgrad 83 %.

Ankaret som har 25 platser och en träningslägenhet vänder sig till personer med missbruk och lättare psykiska problem. Både kort- och långtidsboende erbjuds, där klienterna får hjälp med att strukturera upp sin tillvaro. Beräknad beläggningsgrad 90 %.

Bandhagshemmet är ett stödboende för hemlösa med missbruks- och/eller psykisk problematik. Det finns 62 platser i dygnetruntboendet och 21 platser i träningslägenheter. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Älvis/Linden är ett differentierat stödboende med 48 platser för klienter med missbruk och/eller psykosocial problematik. Institutionen innehåller korttids-, stöd-, lättare omvårdnadsboende och självhushåll. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Lönnen har 55 platser och 14 träningslägenheter för klienter med missbruksproblem. Platserna är fördelade på 5 våningar. Två våningsplan är reserverade för kvinnor respektive för klienter som genomgått 12-stegsbehandling. Beräknad beläggningsgrad 87 %.

Orhems gård (f.d.Riddaren) är ett stödboende för klienter som genomgår underhållsbehandling med metadon eller subutex. Det finns 15 platser samt en plats i träningslägenhet. Beräknad beläggningsgrad 85 %.

Kollektivboende

Kollektivet Eken har 14 platser och 4 träningslägenheter, för klienter som uppnått en ”stabil” drogfrihet.

Omvårdnadshem

Edshemmet är ett stödboende med 31 platser för omvårdnad. Utöver detta finns 2 platser för lättare avgiftning. Man tar emot klienter med alkohol- och blandmissbruk. Beräknad beläggningsgrad 94 %.

Hamnvikshemmet vänder sig till medelålders/äldre manliga alkohol- och blandmissbrukare. Verksamheten har 32 platser för omvårdnad samt 7 platser i självständigt omvårdnadsboende. Beräknad beläggningsgrad 92 %

Ljungbackens målgrupp är män och kvinnor med svåra alkoholskador. Det finns 23 platser och verksamheten erbjuder omvårdnad och aktivering av alkoholberoende med minneshandikapp. Beräknad beläggningsgrad 94 %.

Familjehem för vuxna

Familjevård för Vuxna (FamVux) placerar vuxna från 18 år med missbruks- sociala- och psykiska problem i familjehem. Hemmen finns belägna över hela landet. Målsättningen med familjehemsvistelse är generellt social rehabilitering. Enheten har i denna verksamhet ca 100 familjehem till förfogande.

Entreprenad

Checkpoint Center AB

Verksamheten har upphandlats i konkurrens. Checkpoint Center AB erbjuder från och med 2004-01-02 kostnadsfri alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna. Avtalet har förlängts till och med 2009-01-01. En ny upphandling har genomförts under 2008 och ett nytt avtal har tecknats med Checkpoint Center AB för ti-

den 2009-01-02 - 2011-01-01. Avtalet kan därefter förlängas med 1+1 år dock längst t.o.m. 2013-01-01.

Checkpoint Center AB ska ha en förebyggande inriktning och fokusera på tidigt ingripande. Verksamheten ska i första hand vända sig till personer som är riskkonsumenter av eller missbrukar alkohol eller narkotika, men som fortfarande har kvar en social förankring med familj, arbete och bostad och som inte vill söka hjälp inom det ordinarie hjälpsystemet. Andra myndigheter eller samverkanspartners kan inte remittera klienter till Checkpoint Center AB, eftersom den upphandlade rådgivningsverksamheten ska rikta sig till individer som själva söker kontakt och vill ha hjälp för sina problem. Verksamheten ska utgöra ett alternativ till den kommunala rådgivningsverksamhet som bedrivs inom Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende, som har psykodynamisk och systemteoretisk inriktning. Insatserna ska fungera som komplement till övrig missbruksvård och till stadsdelsförvaltningarnas egen öppenvård genom att erbjuda insatser i ett tidigt skede. Metoderna ska därför vara förebyggande och fokusera på tidig intervention. De ska vara anpassade för riskgrupper och utgå ifrån forskning och beprövad erfarenhet inom alkohol- och narkotikaområdet.

Checkpoint Center AB ska enligt ingånget avtal utföra 1 500 samtal/år. Checkpoint Center AB har sedan avtal slöts spridit information om sin verksamhet till landstinget, stadsdelsförvaltningar, annonserat i Metro etc. Detta har inneburit att verksamheten redan från start har haft en bra tillströmning av sökande till verksamheten.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Beläggnings- och behandlingsenheten	89	Tertial

NÄMNDMÅL:

Tillhandahålla familjerådgivning till alla som begär det

Genom lagstadgad familjerådgivning stärka människor i parrelationer att i svåra livssituationer hitta lösningar för sig själva och sina barn.

Kommunens ansvar för familjerådgivning är reglerad i socialtjänstlagen 5 kap. 3 §. Familjerådgivning ska erbjudas de medborgare som begär det. Familjerådgivningen är Stockholms stads egen specialistverksamhet för samlevnadsproblem och kriser i parrelationer samt för andra familjerelationsproblem mellan vuxna. Familjerådgivningen ska även erbjuda samarbetssamtal till separerade föräldrar i syfte att träffa överenskommelser om barnen.

2009-01-01 införs kundval och familjerådgivningspeng. Familjerådgivningen Stockholms stad kommer därmed att ingå som en av utförarna i stadens utbud av godkända familjerådgivningsutövare. Verksamheten kommer att drivas som en resultatenhet med prestationsbaserad samtalsersättning på samma villkor som övriga utförare. I samband med att kundval införs kommer uppföljningsansvaret att centraliseras.

Parsamtal ska vara den huvudsakliga insatsen. I enstaka ärenden kan rådgivningen även innefatta individuella insatser med fokus på parets relationsproblematik, stöd till parets barn utifrån föräldrarnas relationskris samt familjesamtal. Vid arbete med våldsproblematik arbetar familjerådgivarna två i ärendet. Samtal med andra familjekonstellationer såsom vuxna syskon och föräldrar med vuxna barn ska också erbjudas. Till grupper med likartad problematik kan familjerådgivning i grupp bli aktuellt.

Uppföljning sker genom att familjerådgivningen ska mäta genomsnittlig väntetid till första besök, mäta genomsnittligt antal samtal för avslutade ärenden, redovisa besökssiffror uppdelat på rådgivningssamtal, samarbetssamtal och gruppinsatser. Därutöver ska klientstatistik lämnas i enlighet med Socialstyrelsens krav på nationell statistik över kommunal familjerådgivning.

NÄMNDMÅL:

Utveckla stödet till frivilligorganisationer

Utveckla stöd till och uppföljning av organisationer och föreningar som bedriver ett stadsövergripande individstödande socialt arbete och erbjuder ett alternativ eller komplement till stadens egna verksamheter.

Frivilligorganisationerna verkar inom ett stort antal områden inom den sociala sektorn. De prioriterade målgrupperna är följande:

Utsatta barn och ungdomar
Våldsutsatta kvinnor
Hemlösa/missbrukare
Psykiskt funktionsnedsatta

Ekonomiskt stöd ges till frivilligorganisationerna i form av projektbidrag och verksamhetsbidrag enligt de riktlinjer som antogs av socialtjänstnämnden

2004-02-17. Anslaget till organisationerna uppgår till 123 mnkr, varav organisations- och föreningsutskottet (OFU) fördelar ca 55 mnkr kronor. Övriga pengar förmedlas efter beslut i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. 2009 kommer drygt 100 organisationer erbjudas verksamhetsbidrag eller projektbidrag. Organisationer och föreningar erbjuds även annat stöd såsom utbildningsdagar i t.ex. myndighets- och arbetsgivarkunskap och demokratifrågor.

Förvaltningen har ett fortlöpande samarbete med alla för stöd aktuella organisationer. Kontakt sker regelbundet med inbokade besök samt deltagande vid möten. Inom vissa områden initierar och upprätthåller förvaltningen nätverk. Förvaltningen deltar t.ex. i nätverk gällande hemlöshetsfrågan och har initierat ett nätverk bestående av i staden aktiva kvinnoorganisationer och jourer samt ett nätverk för de organisationer som arbetar med barn och ungdomsfrågor, t.ex. Ersta Vändpunkten - barn till missbrukande föräldrar, Källan - barn till föräldrar med psykisk ohälsa och Alla Kvinnors Hus Barnjour – barn som har levt med våld. Vidare arbetar förvaltningen aktivt med att sprida information mellan organisationerna så att de ska kunna lotsa presumtiva medlemmar rätt.

Förvaltningen genomför kontinuerligt temadagar med seminarier och utställningar då man sätter fokus på ett område och sprider information till stadens politiker och anställda om alla aktiva organisationer och föreningar inom respektive område. Temadagarna arrangeras tillsammans med förvaltningens egna enheter och upphandlade entreprenörer och har till syfte att belysa det samlade utbudet som socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden tillhandahåller för olika målgrupper.

Under 2009 kommer förvaltningen i samråd med frivilligorganisationerna att arbeta med att nå en överenskommelse om spelregler och åtaganden från respektive part. En sådan överenskommelse finns på nationell nivå mellan regeringen och de ideella organisationerna. Syftet är att tillsammans utforma långsiktiga strategier för samarbete och samverkan samt identifiera ansvarsfrågor även på lokal nivå.

Projektet Centrum för Gruppstöd pågår sedan hösten 2006 och drivs av förvaltningen med bidrag från länsstyrelsen. Projektet syftar till att arbeta fram en organisation för staden som innebär att gruppstöd erbjuds till barn och ungdomar i Stockholms samtliga stadsdelsförvaltningar. Fokus är på barn till föräldrar som drabbats av psykisk ohälsa, barn till föräldrar med beroendeproblematik samt barn som levt med våld.

Under 2009 kommer projektet att arbeta med att färdigställa en gemensam utvärderings- och uppföljningsmodell för de grupper som hålls i stadens samt i frivillig-

sektorns regi. Projektet kommer att verka för att möjligheter ges i form av utbildningar och seminarier i de fall då brister har uppkommit, t.ex. då personal slutat. Kompetenshöjande åtgärder för redan verksamma gruppleddare kommer att erbjudas och seminarier ges till "bredare" grupper i de aktuella ämnena.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att arbeta strategiskt med personalrekrytering och personalutveckling utifrån verksamhetens behov.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Sjukfrånvaro (alla nämnder)	6 %	6,5 %	Halvår
Medarbetarindex (alla nämnder)	70	60	År
Frisknärvaro (alla nämnder)		tas fram 2009	År
Andel sjukskrivningar där kontakt tas med den sjukskrivne på första dagen (alla nämnder)	100 %	tas fram 2009	Tertial

NÄMNDMÅL:

Nämnden ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

Strategisk och övergripande styrning av rekrytering och personalutveckling utifrån verksamhetens behov och mål.

Målet att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare ska uppnås genom att tillvarata och utveckla personalens resurser på bästa sätt. I fokus år 2009 är följande

Sjukfrånvaro, hälsa och friskvård

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen ska år 2009 dels i ett särskilt projekt, i samarbete med företagshälsovården, dels genom ett förstärkt konsultativt stöd till cheferna åstadkomma en sänkt sjukfrånvaro. Målet är minskad sjukfrånvaro till 6 % under år 2009, från nuvarande 7,4 %.

Särskild fokus ska ligga på:

- de personer som är långtidssjukskrivna, ca 70 personer,
- den inom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen största yrkeskategorin,

behandlingsassistenter, som har en sjukfrånvaro på 8,1 % och utgör ca 1/3 av det totala antalet anställda i förvaltningen,

- de som har en upprepad korttidssjukfrånvaro, ca 50 personer.
- Inom ramen för ett särskilt projekt, förutsatt att centrala medel erhålls, ska så kallad ”*second opinion*” prövas för ca 30 långtidssjukskrivna, 5 *fokusgrupper* tillsätts för arbete med yrkeskategorin behandlingsassistenter och en *chefsträningsgrupp* tillskapas. Detta i syfte att kartlägga, finna nya infallsvinklar och metoder att tillämpa inom ramen för ordinarie verksamhet.

Målet är att under år 2009 på ett strukturerat och genomgripande sätt kartlägga och komma fram till varaktiga lösningar för de drygt 70 personer som är långtidssjukskrivna. Alla chefer förutsätts arbeta aktivt med sjukfrånvaron och kommunicera frågan med medarbetarna på arbetsplatsträffar och i utvecklingssamtal. Som en del i att stärka cheferna i arbetet med sjukfrånvaron kommer utbildningar att anordnas om stadens rehabiliteringsprocess och de nya sjukskrivningsreglerna.

Under år 2009 ska också en plan för ett strukturerat hälsoarbete arbetas fram. Utifrån en inventering av insatser som har påvisbara goda resultat ska verksamheterna inspireras att bedriva ett aktivt hälsoarbete.

Kompetensutveckling

Under år 2009 ska socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen fortsätta arbetet med att förstärka ledar- och medarbetarskapet, i syfte att skapa förutsättningar för väl fungerande och friska arbetsplatser. För cheferna ska en kompetensutvecklingsstrategi utarbetas, som syftar till att stärka dem på ett kvalitativt och effektivt sätt arbeta integrerat med personal- och verksamhetsutveckling. Ett coachande ledarskap som skapar ramar och ger trygghet samt tydlighet kring uppdrag och mål. Ett ledarskap som inspirerar till lärande, utveckling och förändring.

Utmärkande för förvaltningens chefer ska vara en väl utvecklad kommunikativ förmåga. En förmåga att kommunicera tydligt och öppet, att kunna entusiasmera, ge och ta konstruktiv kritik samt att hantera konflikter.

Centralt i sammanhanget är väl genomförda utvecklingssamtal, relaterade till verksamhetens mål och medarbetarens prestationer, upprättande av utvecklingsplaner och lönekriterier samt lönesättning som överensstämmer med verksamhetens mål och medarbetarens individuella bidrag till målpuppfyllelsen. För att säkerställa ovanstående ska bland annat utbildningar genomföras för chefer dels i tydliga samtal med medarbetare, dels i lönesättande samtal enligt dialogmodellen. So-

cialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens introduktion av såväl nya chefer som medarbetare ska utvecklas samt även informationsmaterialet för nya medarbetare.

Arbete ska dessutom fortsätta med att utveckla en kompetensutvecklingsstrategi när det gäller potentiella chefer. Detta i syfte att möta den förestående generationsväxlingen, men också för att på ett bra sätt ta tillvara och synliggöra interna förmågor. Chefer förväntas även vad gäller andra befattningar identifiera medarbetare med utvecklingspotential. Interna förmågor ska tillvaratas, synliggöras och få möjlighet att utvecklas inom ramen för hela förvaltningens verksamhet.

Arbetsmiljö

Stadens medarbetarenkät är ett viktigt uppföljningsinstrument. Alla verksamheter inom förvaltningen förväntas bedriva ett aktivt uppföljningsarbete, utifrån utfallet av enkäten och redogöra för detta i planerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. De aktiviteter som ska genomföras för chefer och skyddsombud är arbetsmiljöutbildningar med förstärkt fokus på planerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. För dessa grupper ska också utbildningar kring det nya samverksansavtalet genomföras. Till inspirationsföreläsningar kring samverkan ska också medarbetare bjudas in.

Jämställdhet och mångfald

Arbetet fortsätter under år 2009 med att stärka arbetet kring jämställdhet och mångfald, att medvetandegöra frågorna och den nolltolerans som gäller för alla former av diskriminering och trakasserier. Centralt i sammanhanget är en god arbetsmiljö och chefers kommunikativa förmåga. Kring dessa frågor har aktiviteter redovisats ovan. Utöver dessa kommer chefer erbjudas utbildning kring den nya diskrimineringslagstiftningen. Vidare kommer uppföljande utbildningar kring kompetensbaserad rekrytering – intervjuträning – för chefer och medarbetare som är involverade i rekryteringsprocessen att anordnas. Detta bland annat i syfte att säkerställa en objektiv rekryteringsprocess fri från diskriminering.

Förväntad utveckling av antalet anställda

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen kommer vid ingången av år 2009 att ha ca 1 300 tillsvidare anställda. Till följd av omorganisation, avveckling och konkurrensutsättning uppskattar förvaltningen att en övertalighet omfattande ca 40 personer kommer att uppstå. De yrkesgrupper som främst berörs är chefer, sjuksköterskor, socialsekreterare och behandlingsassistenter.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3: 3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET: 3.1 Budgeten ska vara i balans

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET: 3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	2,8 %	tas fram 2009	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	4 st	45	År
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (KuN, SotN, UtbN)	14 %	tas fram 2009	År

NÄMNDMÅL: Effektiv administration

IT-frågor

IT-enheten ansvarar bland annat för drift och support av förvaltningens lokala nätverk och till detta anslutna datorer. Driften ska ha hög kvalitet och vara stabil. Konkret innebär det att serverdriften ska vara så stabil att serverna ska vara tillgängliga för användarna minst 98 % av veckans 168 timmar (drygt 164 timmar). IT-supporten ska kunna besvara minst 90 % av supportfrågorna under första samtalet. IT-enheten ska byta ut utrustning i det lokala nätet till en kostnad av cirka 1,5 mnkr. IT-enheten gör kontinuerligt översyn av sitt innehav av programvarulicenser. Kostnaderna för dessa ingår i IT-enhetens budget. Justering för eventuellt ökade kostnader görs under tertial 2.

Den 8 september 2008 beslutade kommunfullmäktige om hur en stadsövergripande gemensam IT-service ska genomföras. Gemensam IT-service för stadsdelsnämnder samt facknämnder och bolag ska realiserats genom att verksamheten konsolideras och att följande tjänster läggs ut på entreprenad: lokal serverdrift, Servicedesk/Helpdesk och arbetsplatsystem. Övergång till gemensam IT-drift kommer att ske den 1 september 2009 för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Förvaltningen kommer att ha kvar en strategisk IT-funktion som framför allt ska svara för utvecklingsfrågor, leveranskontroll och IT-säkerhet.

Kommunikationsinsatser

Utgångspunkten för förvaltningens kommunikationsinsatser är stadens kommunikationsstrategi som antogs av kommunfullmäktige i september 2006. All kommunikation följer stadens visuella identitet och grafiska profil.

Förvaltningens kommunikation kan delas in enligt följande:

- Extern – till medborgare, media, organisationer, företag
- Marknadsföring – till stadsdelsnämnder och andra kommuner
- Förvaltningsintern – till personal och förtroendevalda i förvaltning och nämnd
- Stadsintern – till personal och förtroendevalda i staden

Extern kommunikation och marknadsföring

Den huvudsakliga kanalen för den externa kommunikationen är, enligt stadens policy, webbplatsen www.stockholm.se. Under 2009 kommer en ny redaktionell arbetsmodell för webbplatsen att införas och förvaltningen kommer att ha ett stort inflytande i utformningen av den stadsövergripande informationen om stadens socialtjänst och arbetsmarknadsfrågor. På webbplatsen finns också information om de verksamheter som staden har upphandlat.

Förvaltningen har under 2008 arbetat med att ta fram en kommunikationsstrategi för den samlade verksamheten. Syftet är dels att hitta bättre former för kommunikationen med medborgare och media, dels att förbättra marknadsföringen av förvaltningens säljande tjänster. Under 2009 kommer den nya strategin att implementeras i förvaltningens verksamheter.

Intern kommunikation

För den förvaltningsinterna kommunikationen finns i huvudsak tre kanaler; intranätet, nyhetsbrevet SotNreferat och Chefsforum. Förvaltningens intranät är en del

av det stadsövergripande intranätet som under 2009 kommer att byggas om i syfte att bli tydligare och mer användarvänligt för stadens medarbetare. Förvaltningen kommer att ha ett stort inflytande i utformningen av den stadsövergripande informationen om stadens socialtjänst och arbetsmarknadsfrågor.

Informations- och dokumenthantering

En planerad och väl fungerande informations- och dokumenthantering är en förutsättning för att medborgare ska kunna utöva sina demokratiska rättigheter till insyn och kontroll av den offentliga förvaltningen. Detta kräver att ett strategiskt utvecklingsarbete bedrivs jämte löpande insatser.

I det löpande arbetet bistår funktionen förvaltningens verksamheter i såväl stora som små informations- och dokumenthanteringsfrågor: utarbetar riktlinjer, hanteringsanvisningar och andra hjälpmedel, svarar på frågor och gör utredningar kring dokumentation och hur denna ska hanteras, håller informations- och utbildningsinsatser både lokalt och övergripande samt gör besök i verksamheterna för ett riktat stöd. En stor leverans av handlingar från förvaltningens verksamheter till centralarkivet avslutas under början av 2009 och dessa handlingar ska nu ordnas och förtecknas. Samarbetet med förvaltningens dokumentsamordnare och chefer är av stor betydelse för resultatet av insatserna, varför funktionen regelbundet har kontakt med chefer och anordnar träffar för dokumentsamordnarna.

2009 får förvaltningen ett antal nya verksamheter vars behov av stöd och utredning i dokumenthanteringsfrågor det är svårt att bedöma.

Förvaltningen medverkar aktivt i stadens utvecklingsarbete av informationshantering både som piloter och som verksamhetsrepresentanter. Förvaltningen är en av piloterna i stadsarkivets utveckling av en processororienterad informationsredovisning vilket har resulterat i en ny redovisningsmodell för förvaltningens allmänna handlingar. Denna modell ska nu implementeras och utvärderas. Förvaltningen deltar också i stadens e-arkivprojekt både som verksamhetsrepresentant och som pilot för anslutning av ett verksamhetssystem.

Förvaltningen avser vidare att under 2009 påbörja arbetet med att utveckla förvaltningens diarium mot ett dokument- och ärendehanteringssystem, vilket på sikt också ska anslutas till stadens e-arkiv.

Kris och säkerhet - riskhantering

Staden exponeras kontinuerligt för olika hot- och risksituationer i form av terrorhot, pandemier, naturkatastrofer, störningar i elförsörjningen, infrastrukturen etc. Inriktningen är att den normala samhällservicen ska kunna fungera även under sådana extraordinära förhållanden. En förutsättning för detta är väl utvecklade och aktuella beredskaps- och säkerhetsrutiner, baserade på risk- och sårbarhetsanalyser av verksamheten.

Säkerhetsarbetet inom staden kan delas in enligt följande: Internt skydd, skydd mot olyckor och planering, beredskap för extraordinära händelser och civilt försvar. I säkerhetsarbetet går det inte att klart definiera var det ena slutar och det andra tar vid. Exempelvis är allt förvaltningen gör för att förbättra det interna skyddet till hjälp för arbetet mot skydd mot olyckor och beredskapen för extraordinära händelser.

Förvaltningen arbetar aktivt i linje med lagstiftning och kommunfullmäktiges beslut när det gäller kontinuerlig uppföljning och revision av verksamhetsriskerna. Inom förvaltningen finns en säkerhetsgrupp, som på ledningens uppdrag, arbetar med säkerhetsfrågorna. Arbetet inriktas på skydd för individ, egendom och miljö samt hög säkerhet i IT-system och andra administrativa rutiner. Säkerheten har främst förstärkts vid de enheter som arbetar i särskilda riskmiljöer. Det gäller bl.a. skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor.

Förvaltningens arbete med internrevision och fördjupad verksamhetsrevision är en väsentlig del av säkerhetsarbetet med syfte att minimera risker. Här fokuseras dels på följsamheten till politiskt fastställda mål, dels på tillförlitligheten i ekonomi- och personaladministrativa rutiner.

Arbetet med riskanalyser och säkerhetshöjande åtgärder kommer att ges fortsatt hög prioritet under 2009.

Lokaler

Förvaltningen disponerar lokaler under 90-talet kontrakt, på ett 70-tal adresser, och med en total yta av ca 73 000 kvm, en minskning med ca 2 000 kvm från tidigare år. Den totala årshyran beräknas till ca 76,0 mnkr, vilket ger en genomsnittlig kostnad per kvadratmeter och år på ca 1 178 kronor, en ökning med ca 153 kr från tidigare år. Att hyreskostnaderna ökat från föregående år beror bl.a. på att förvaltningen har fått nya uppdrag som kräver nya lokaler, vilket innebär en förhöjd hyresnivå. Under 2009 kommer lokalbeståndet att öka då den nya socialtjänst- och

arbetsmarknadsnämnden kommer att ha fler verksamheter än tidigare socialtjänstnämnd.

Under 2009 kommer tretton hyreskontrakt bli aktuella för eventuella villkorsändringar. Förvaltningen arbetar aktivt med att få balans i lokalbeståndet dels genom effektivisering av lokalytor och dels genom frånträde eller samutnyttjande. Hyresnivåerna kan betecknas som stabila, men med en uppgång för nyare lokaler i city. För lokaler med sämre lägen och standard görs bedömningen att nuvarande hyresnivåer ligger kvar under året.

Förvaltningen kommer under året att fortsatt arbeta med lokalfrågor och lokalrationaliseringar vid Södra station samt rationaliseringar och avvecklingar av boendeheter inom HVB- verksamheten. Ett stort ombyggnads- och renoveringsarbete kommer att genomföras vid Enheten för hemlösa, Kapellgränd 15. I samband med dessa arbeten kan omdisponeringar och lokalrationaliseringar genomföras, vilket medger att även andra verksamheter kan beredas plats på Kapellgränd 15. Förhandlingar kommer att genomföras under 2009.

Verksamheter och boenden, som har brister ur exempelvis brandskydd, miljö- och hälsoskyddssynpunkt samt livsmedelshantering, är ständigt föremål för översyn. Det gäller boenden inom HVB vuxna, stadsgemensamma boenden och LSS-kollo.

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2009

Socialtjänstnämnden arbetar utifrån riktlinjerna i stadens integrerade ledningssystem för styrning, ledning och uppföljning av stadens verksamheter. Nämndmål har fastställts utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet 2009 – 2011. Utifrån stadens strategi för kvalitetsutveckling har samtliga enheter redovisat tydliga åtaganden utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet samt socialtjänstnämndens nämndmål.

Utifrån målen har för samtliga verksamheter upprättats interna kontrakt mellan förvaltningsledningen och respektive enhetschef. Kontrakten har utarbetats och undertecknats av ansvariga chefer. De interna kontrakten utgör underlag för uppföljning av uppdrag, prestationer, ekonomiskt utfall och prioriterade frågor. Förvaltningsledningen för en dialog med respektive enhetschef och bedömer måluppfyllelsen.

Socialtjänstnämnden arbetar kontinuerligt med effektiviserings- och rationaliseringsåtgärder som en naturlig del för att klara kravet på budgethållning samt för att åstadkomma ett effektivt resursutnyttjande.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet finansieras via anslag, intäkter och statliga bidrag.

Budgeten för 2009 ökar med 387,3 mnkr netto jämfört med 2008. Ett antal nya ansvarsområden ingår fr.o.m. 2009. Jobbtorg Stockholm medför en ökad kostnadsram på 184,6 mnkr, SFI Stockholm 160,7 mnkr och Rekryteringsprogrammet motsvarar 2,6 mnkr. Dessutom tillkommer 15,0 mnkr för bidrag till social ungdomsverksamhet, 8,3 mnkr för bidrag till Stiftelsen Hotellhem, 7,4 mnkr för ökade kostnader för unga lagöverträdare samt 10,0 mnkr för förebyggande arbete bland barn och ungdomar. I budgeten återfinns också sparkrav på 3,2 mnkr och minskad kostnadsram på 0,6 mnkr med anledning av att nämnden för första gången får en investeringsram på 1,0 mnkr. Intäktsramen ökas med 6,3 mnkr beroende på ökade intäktskrav på Jobbtorg Stockholm. KF-ramen omfattar inte kompensation för pris- och löneökningar vilka beräknas uppgå till ca 17,0 mnkr.

Nämndens budgetförslag 2009

Nämndens budget delas in i följande verksamhetsområden 2009. Alla belopp är i miljoner kr. Förvaltningsinterna affärer ingår med 136,3 mnkr och omslutningsförändringar med 84,7 mnkr. Budgetjusteringar föreslås motsvarande 7,7 mnkr.

Verksamhetsområde	Kostnader	Intäkter	KF-anslag
Barn och ungdom	158,9	-103,8	55,0
Funktionshindrade	67,7	-45,4	22,3
Jourverksamhet	19,6	0,0	19,6
Hemlösa och missbrukare	517,6	-311,4	206,2
Arbetsmarknadsfrågor	221,6	-24,3	197,4
Svenska för invandrare	217,6	-57,9	159,7
Rådgivande verksamheter	31,5	-17,6	13,9
Insatser för kvinnofrid	15,4	-3,9	11,5
Tillstånd och tillsyn	14,7	-14,7	0,0
Ledning och förvaltningsövergripande frågor	78,5	-30,8	47,7
Omstrukturering	9,8	0,0	9,9
Entreprenader inom socialtjänstområdet	35,6	0,0	35,6
Stöd till utomstående organisationer	128,1	-13,8	114,3
Stadsövergripande frågor	40,2	-0,5	39,7
Utomlänsplacerade funktionshindrade	76,0	0,0	76,0
Nämnden totalt	1 632,7	-624,1	1 008,6

Under 2009 kommer nämnden att följa det ekonomiska utfallet utifrån den redovisade indelningen i verksamhetsområden resp. driftform. Uppföljningen sker i månadsrapporter, tertialrapporter och i verksamhetsberättelsen. Nämndens uppföljning av verksamhetsmål, generella åtaganden och bedömning av måluppfyllelsen sker utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet samt nämndmålen.

Verksamhetsområde	Kostnader	Intäkter	KF-anslag
Driftverksamhet	1 352,8	-609,7	743,0
Entreprenader inom socialtjänstområdet	35,6	0,0	35,6
Stöd till utomstående organisationer	128,1	-13,8	114,3
Stadsövergripande frågor	40,2	-0,5	39,7
Utomlänsplacerade funktionshindrade	76,0	0,0	76,0
Summa	1 632,7	-624,1	1 008,6
Varav - interna kostnader och intäkter	-134,1	134,1	0,0
- omslutningsförändringar	-86,9	86,9	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden totalt	1 411,7	-403,1	1 008,6

Omprioriteringar och andra åtgärder

Pris- och löneökningar

Pris- och löneökningar beräknas uppgå till ca 17 mnkr. I KF-ramen finns ingen kompensation för detta utan det får finansieras inom respektive enhets egen budgetram. Varje enhet har genomfört effektiviseringar och andra åtgärder så långt som möjligt. Intäktsfinansierade verksamheter har i många fall också tvingats till prishöjningar på sina tjänster.

För att finansiera pris- och löneökningar och hålla budgetramarna under 2009 måste personalstyrkan anpassas till budgetförutsättningarna. Verksamheterna kommer att genomföra olika lösningar för att inrymma kommande års pris- och löneökningar i given budgetram. Flera anslagsfinansierade verksamheter har tvingats till anpassningar av bemanningen för att nå ramen. Det innebär bl.a. att tidigare års utökningar omprövas.

I bilaga återfinns nämndens budget fördelad per enhet och institution.

Besparingskrav

I KF-budgeten återfinns besparingskrav för socialtjänstnämnden på 3,8 mnkr vad gäller minskad energianvändning, minskad sjukfrånvaro, införande av e-tjänster och minskade kostnader till följd av införande av investeringsbudget. Samtliga besparingskrav har lagts ut på samtliga verksamheter som därmed inrymt dem i sina interna budgetar.

Enheten för hemlösa

I tertialrapport 2 2008 prognostiserade Enheten för hemlösa ett budgetunderskott på 19,3 mkr. Arbetsbelastningen var också hög. Med hänvisning till det ekonomiska läget fick en utomstående konsult i uppdrag att göra en analys med avseende på ekonomi och verksamhet. Analysen visade att antalet aktuella ärenden ökat på grund av lågt utflöde, att antalet vårddygn ökat och att vårdkostnaderna stigit. Under resterande del av året kommer konsultföretaget i samarbete med förvaltningen att arbeta fram en utvecklad rapportering för uppföljning och ökad kontroll av kostnadsutvecklingen. Rapporteringen ska innehålla ett antal styrindikatorer. Ett uppföljningssystem ska utarbetas för ökad tillförlitlighet i prognosarbetet. Uppföljning utifrån det nya systemet ska ske på förvaltningslednings- och enhetsnivå fr.o.m. 2009.

Enheten för hemlösa tillförs i 2009 års budget 13,0 mnkr. Därutöver ska enheten genomföra åtgärder och effektiviseringar för att hålla kostnaderna inom budgetramen. Budgethållningsåtgärder behövs både på kort och lång sikt, dels inom och dels utanför den egna verksamheten. Det finns flera faktorer som enheten själv kan påverka men det behövs också åtgärder som berör ansvaret kring hemlöshetsfrågorna i staden i förhållande till enheten.

Åtgärdsprogram inom Enheten för hemlösa

Skapa balans mellan in- och utflöde genom att förkorta tiden mellan inskrivning och utskrivning till Enheten för hemlösa. Flera åtgärder har påbörjats, bl.a.

1. uppföljning av de personer som blivit kvar i ett stödboende under lång tid (ca 3 år eller längre) utan att de gått vidare till mer självständiga boenden eller alternativa lösningar,
2. bygga in ett socialt program för personer i lågtröskelboenden för att de ska komma vidare till annat boende,
3. se över servicegraden för mottagningens jourverksamhet för att möjliggöra att personalens resurser kan användas mer flexibelt i organisationen,
4. prioritera och göra fler generella avgränsningar på gruppnivå för olika målgrupper i verksamheten och förstärka arbetet med utflödet samt
5. se över antalet vårddygn

Skapa balans och flexibilitet i organisation genom översyn av enhetens organisation och fördelning av resurser genom att

6. omfördela och förstärka de delar i verksamheten som är hårdast belastade,
7. se över effektiviteten i organisation och utnyttjande av personalresurser,
8. inrätta en aktivitet för personer som inte är i behov av institutionsvård vilken

innebär att klienterna med visst stöd själva kan söka alternativa boenden på andrahandsmarknaden m.m. Stödet kan bestå av dator, telefon och personal som har god kännedom och kontakter med bostadsmarknaden, vilket också minskar inflödet samt

9. i samarbete med den nyinrättade härbärgesjouren biståndsbedöma och se till att personer som har ett annat beviljat boende inte beviljas härbäрге.

Förvaltningsledningens åtgärder

Förbättrade styrinstrument och uppföljningsrutiner behövs för att öka möjligheten till styrning av kostnaderna. Detta görs genom att ta fram en utvecklad rapportering för ökad kontroll av kostnadsutvecklingen. Rapporteringen ska innehålla ett antal styrindikatorer, ta fram en uppföljningsmodell för att göra prognoser, ta fram de viktigaste styrindikatorerna för uppföljning till enhetens ledning och förvaltningsledningen, skapa rutiner för avrapportering till enhetschefen och förvaltningsledningen och ta fram en reviderad rapporteringsmall som ska kunna användas i ett kritiskt läge. Under år 2009 ska prognoserna användas månadsvis för att se kostnadsutvecklingen i dess olika delar. Ett åtgärdsprogram görs vid varje prognos för att rätta till tendenser som pekar på överskridande.

Förhållandet mellan Enheten för hemlösa och stadsdelsnämnderna

Det behövs en översyn och förslag till förändring i regelverket avseende ärendansvaret mellan Efh och stadsdelsnämnderna. Den s.k. tvåårsregeln är över tio år gammal och behöver ses över.

Uppdrag från fullmäktige

Förvaltningen bedriver ett antal särskilda projekt som nämnden inte erhållit medel för under 2008 och som fortsätter under 2009. Projekten har budgeterats inom ram i 2009 års verksamhetsplan. Det är dock ytterst osäkert om planeringen håller med tanke på de förändringar som nämnden står inför. De projekt som avses är:

Bedömningskansliet

Nämnden har det operativa ansvaret för administrationen av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Det innebär bl.a. att utredarna vid bedömningskansliet sedan den 1 januari 2008 genomför alla nivåbedömningar såväl i stadens egna LSS-verksamheter som privata LSS-verksamheter där stadsdelsnämnderna köper stöd och service. Medel för bedömningskansliet finns inte i KF-budgeten för nämnden. Kostnaden uppgår till 0,6 mnkr årligen.

Utredning om hedersrelaterat våld

Nämnden fick 2008 i uppdrag att göra en stadsövergripande kartläggning av dels det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär och dels av hedersrelaterade inskränkningar som begränsar barns, ungdomars och kvinnors personliga rörelsefrihet. Projektet kommer att slutföras under första halvåret 2009. Stadens kostnader beräknas uppgå till 0,4 mnkr.

Addiction Severity Index, ASI

Fullmäktige har beslutat att nämnden ska medverka med utbildningar kring strukturerade metoder inom missburkarvården, ASI. Arbetet bedrivs med hjälp av särskilda pengar från länsstyrelsen, bidraget upphör dock fr.o.m. april 2009. För att kunna fullfölja uppdraget så att metoden tillämpas fullt ut krävs finansiering för ytterligare 9 månader. Medlen finns inte i KF-budgeten för nämnden. Kostnaden beräknas uppgå till 0,4 mnkr.

Finansiering av omprioriteringar

Kostnadsökningarna för omprioritering av budgetmedel till Enheten för hemlösa och till fullmäktigeuppdrag har finansierats genom omprioriteringar inom ram:

- Medel för stöd till utomstående organisationer minskas med 2,0 mnkr vilket motsvarar ca 1,8 % av 2008 års nivå.
- Nämndens budgeteringsmarginal på 7,7 mnkr inom hemlöshetsområdet omfördelas.
- Upphandlade verksamheter har de senaste åren redovisat prestationsökningar. För 2009 budgeteras dessa till motsvarande 4,7 mnkr.

Budgetjusteringar

Familjerådgivningen

Fullmäktige har beslutat att kundval och familjerådgivningspeng skall införas. Införandet sker den 1 januari 2009. Familjerådgivning är prestationsbudgeterad och ersättning utgår med totalt 725 kr/timme d.v.s. 1 450 kr per samtal per prestation inklusive klientavgift. Egenavgiften är för närvarande 250 kr per samtal och 125 kr/tillfälle vid gruppbehandling. Vid ingången av 2009 beräknas kön av sökande vara ca 3 månader. Behovet av familjerådgivningspeng uppskattas årligen kosta ca 5 mnkr mer än vad som finns i nämndens ram. En budgetjustering motsvarande 5,0 mnkr föreslås

Förmedling av bostäder med särskild service

Fullmäktige har beslutat att införa ett nytt valfrihetssystem för stadens LSS-verksamheter från den 1 juli 2009. Fullmäktige har också beslutat att en central

grupp för förmedling av bostäder med särskild service ska startas under socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Dessa nytillkommande arbetsuppgifter kräver resurser motsvarande 3-4 utredare. En budgetjustering på 1,3 mnkr föreslås.

Kommande beslut kring genomförandegruppens för utbyggnad av bostäder med särskild service framtida organisation kan komma innebära ytterligare kostnader för nämnden under 2009.

Felaktiga utbetalningar, FUT

Enligt beslut i fullmäktige ska arbetet mot felaktiga utbetalningar fortsätta. För att implementera metoder och arbetssätt i staden, anordna utbildningar och följa upp arbetet krävs resurser under 2009. En budgetjustering på 1,4 mnkr föreslås.

Nyttillkommande verksamheter

Jobbtorg

Jobbtorgens omslutning för 2009 uppgår till 184,6 mnkr. 20,0 mnkr av dessa utgör medel för den nya målgrupp som förs till Jobbtorg Stockholm från den 1 januari 2009. För redan befintlig målgrupp uppgår budgeten därmed till 164,6 mnkr att jämföra med 177,1 mnkr för 2008. Samtidigt beräknas den befintliga målgruppen öka i antal med 400-600 personer.

Utöver detta har nämnden ett intäktskrav motsvarande 6,3 mnkr på arbetsmarknadsområdet. Intäkterna avser EU-stöd till olika utvecklingsprojekt. Under förutsättning av att EU-medel beviljas uppgår därmed verksamhetens budget till netto 178,3 mnkr. Intäkterna från ESF-projekt är dock osäkra och bygger på att ansökningar beviljas.

Staden får statsbidrag om 20 000 kr för varje flykting som under de första 12 månaderna av introduktionsperioden får arbete, praktik eller godkänd sfi. Dessa medel fördelas till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden utifrån utförda prestationer. I Jobbtorgens nettobudget är dessa intäkter inräknade och uppgår till 20,0 mnkr.

Under 2008 beräknas ca 40 mnkr av Jobbtorgens budget gå till insatser från externa leverantörer och köp av platser i stadens egenregiverksamheter. Det motsvarar insatser för ca 3 000 aspiranter. För 2009 beräknas ca 55 mnkr användas för motsvarande insatser. Jobbtorgens budget fördelas på de lokala Jobbtorgen i huvudsak med utgångspunkt från beräknat antal aspiranter per Jobbtorg och en jämn arbetsbelastning mellan Jobbtorgen.

Rekryteringsprogrammet

Kostnaderna för verksamheten beräknas på samma verksamhetsvolym som hösten 2008, vilket innebär en kostnad på ca 6 mnkr, exklusive hyra för lokaler. Kostnaderna för lokalen uppgår till 1,3 mnkr.

Verksamheten finansieras genom ett grundanslag uppgående till 2,5 mnkr. I övrigt finansieras verksamheten genom intäkter. Huvuddelen av intäkterna kommer från SFI Stockholm och från Jobbtorg Stockholm. Intäkterna från SFI Stockholm beräknas för 2009 uppgå till 1,9 mnkr och från Jobbtorg Stockholm till 1,6 mnkr.

Svenska för invandrare, sfi

KF-budgeten för SFI Stockholm uppgår 2009 till 160,7 miljoner. KF-budgeten är beräknad på att antalet studerande i sfi kommer att vara 6 600. Detta är en låg beräkning jämfört med 2008 eftersom det skulle innebära 1 400 – 1 500 färre studerande under 2009 än under 2008. Som nämnts tidigare avspeglar sig det minskande flyktingmottagandet hittills inte i minskad efterfrågan på sfi.

Nämnden får en schablon på 24 000 kronor för varje helårsplats i sfi. En helårsplats utgör 528 erbjudna studietimmar. Inför varje år görs en prognos över antalet studerande som sedan revideras i samband med tertialrapporterna. Ett rimligt antagande är att antalet helårsstuderande i sfi under 2009 kommer att uppgå till ca 7 900 st.

Till detta kommer intäkter för sfi-studerande från andra kommuner som läser i Stockholm men också utgifter för stockholmare som av olika skäl läser sfi i annan kommun.

Investeringar

Nämnden har fr.o.m. 2009 en investeringsram på 1,0 mnkr. Medlen ska användas för nyinköp av maskiner och inventarier.

Resultatenheter

I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden definiera resultatenheter i samband med nämndens verksamhetsplan och budget. Resultatenheter ska föra över 100 procent av de över- eller underskott som uppkommer till följd av enheternas eget handlande. Nämnden föreslås definiera följande enheter som resultatenheter 2009:

- Familjerådgivningen
- Tillståndsenheten

I bilaga återfinns förslag till regler för resultatenheter.

Omslutningsförändringar

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden till kommunstyrelsen redovisa beräknade omslutningsförändringar till följd av köp och försäljningar. Förvaltningen föreslår att nämnden redovisar omslutningsförändringar om 84,7 mkr enligt bilaga.

Medel för lokaländamål

För hyror och andra lokalkostnader budgeteras 122,4 mnkr.

Övrigt

Avgifter för boende

Egenavgifter

Enligt KF's förslag till budget för 2009 kommer egenavgiften, dvs. den avgift klienten ska betala, för mat (frukost, lunch och middag) och boende att höjas från 151 kr/dygn till 156 kr/dygn fr.o.m. 2009.

Avgifter på akut- och korttidsboenden

Vård dygns- och boendeavgifterna för placering förvaltning, d.v.s. stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa, är kraftigt subventionerade på akut- och korttidsboendena. Kostnaden är för närvarande högst 420 kr/dygn trots att den reella kostnaden varierar mellan 780 kr/dygn och 1 340 kr/dygn. Det blir därmed billigare för stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa att placera klienter på dessa boenden, än på stöd- och omvårdnadsboenden som har mycket lägre subventioner eller är helt intäktsfinansierade. Efterfrågan motsvarar därför i dagsläget inte alltid klienternas faktiska behov.

Arbete pågår med att hjälpa s.k. "långliggare", personer som bott långa tider på akutboenden, till mer långsiktiga boendeanternativ. För att lyckas i detta arbete bör avgiftsskillnaderna mellan olika typer av boenden på sikt minska så att det blir enklare att få till stånd förflyttningar mellan olika boendeanternativ och vidare i boendekedjan. Förvaltningen föreslår att avgifterna för akut- och korttidsboenden höjs till 490 kr/dygn fr.o.m. 2009. Kontakt ska tas med de frivilligorganisationer som driver akutboenden och härbärgen i syfte att träffa överenskommelser om en ny gemensam höjd avgiftssättning fr.o.m. 2009. Den gemensamma avgiftssättningen innebär att akutboendena inte konkurrerar med varandra och har utvecklat

ett bra samarbete mellan boendena. Prissättningen i förvaltningens institutioner återfinns i bilaga.

Avgifter på Boende- och behandlingsenheten

Avgifterna på Boende- och behandlingsenhetens institutioner har inför 2009 beräknats enligt enhetliga principer, bl.a. fördelas overheadkostnader på samma sätt. Målet har varit att åstadkomma en stabil prislista för hela 2009 och undvika förändringar under året i takt med att enheten finner sin nya struktur.

Kostnads- och intäktsförändringar mellan åren

I tabellen nedan jämförs budgetförslag för 2009 med gällande budget 2008 efter beslut i samband med tertialrapport 2. Båda kolumnerna innefattar omslutningsförändringar och budgetjusteringar. Under tabellen följer kommentarer till större förändringar mellan åren.

Mnkr	Förslag 2009 ¹⁾	Budget 2008 ²⁾	Förändring ³⁾
Personalkostnader	679,7	518,5	-161,1
Lokalhyror	110,1	92,0	-18,1
Lokal, drift	12,3	12,6	0,3
Ekonomiskt bistånd	27,9	27,8	-0,1
Entreprenader och köp av verksamhet	458,4	252,6	-205,8
Konsulter	9,6	14,1	4,5
Inventarier	5,7	6,4	0,7
Kost	13,3	14,0	0,6
Övriga externa kostnader	179,4	175,4	-4,0
Summa externa kostnader	1 496,4	1 113,4	-383,0
Administrativ service, 3,5 %	18,0	12,9	-5,1
Interna lokalkostnader	5,0	5,0	-0,1
Administrativa tjänster	90,3	44,6	-45,7
Köp av vård, utbildning m.m.	22,9	1,9	-21,0
Summa interna kostnader	136,3	64,3	-72,0
Summa kostnader	1 632,7	1 177,7	-455,0
Taxor och avgifter	29,0	33,4	4,4
Hysesintäkter	17,3	17,1	-0,3
Bidrag och ersättningar	18,8	18,7	-0,1
Försäljning, externa	392,6	351,2	-41,5
Övriga externa intäkter	30,0	29,0	-1,0
Summa externa intäkter	487,8	449,4	-38,4
Administrativ service, 3,5 %	18,0	12,9	-5,1
Internhyror	5,2	5,0	-0,2
Administrativa tjänster	90,3	44,6	-45,7
Försäljning av vård, utbildning m.m.	22,7	1,9	-20,9
Summa interna intäkter	136,3	64,3	-72,0
Summa intäkter	624,1	513,7	-110,4
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden totalt	1 008,6	664,0	-344,6

1) Budget 2009 inkluderar omslutningsförändringar 84,7 mnkr och begärda budgetjusteringar om 7,7 mnkr.

2) Budget 2008 inkl. budgetjusteringar t.o.m. tertialrapport 2.

3) - = ökade kostnader/minskade intäkter

Driftkostnader

o Ökade personalkostnader beror huvudsakligen på nytillkommande verksamheter. Jobbtorgen har ca 160 anställda, sfi ungefär 140 anställda och rekryteringsprogrammet ett tiotal. Personalkostnaderna inom dessa verksamheter beräknas uppgå till ca 160 mnkr. I och med nytillkommande verksamheter inom Jobbtorg och sfi ökar lokalkostnaderna med ca 20 mnkr.

o Kostnaderna för entreprenader och köp av verksamhet beräknas öka framförallt beroende på upphandlad verksamhet inom nytillkommande verksamheter. SFI Stockholm beräknar köp av utbildningsplatser hos privata och andra utförare för ca 130 mnkr medan Jobbtorg Stockholm räknar med att köpa tjänster utifrån träffade avtal motsvarande ca 50 mnkr. Därutöver har två verksamheter upphandlats vilket motsvarar ca 25 mnkr.

o Kostnadsminskningarna för konsulter hänger samman med att kostnader för forskning och utveckling budgeterades som konsultinsatser under 2008.

o Övriga externa kostnader beräknas öka, huvudsakligen beroende på tekniska budgetjusteringar.

Intäkter

o Den främsta orsaken till minskningen i intäkter av taxor och avgifter mellan 2009 och 2008 är att två verksamheter upphandlats.

o Ökningen av externa försäljningsintäkter förklaras bl.a. av sfi och rekryteringsprogrammet som planerar sälja tjänster och utbildning motsvarande ca 12 mnkr. Några av institutionerna inom den nya Boendeenheten var anslagsfinansierade före 2009 vilket motsvarar ca 7 mnkr. Resursteamet och Enheten för ledsagarservice har båda budgeterat volymökningar 2009 motsvarande ca 10 mnkr. I övrigt beror skillnaden på prisökningar.

Serviceförvaltningen

Under 2008 överfördes löneadministrationen till serviceförvaltningen. Överföringen av administrativ service fortsätter under våren 2009 med att gemensam service ekonomi (GSE) startar. Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen går in med redovisningsfrågor i serviceförvaltningen i maj 2009. För nämndens verksamheter innebär det att nya rutiner för förvaltningens alla verksamheter ska tas fram, blanketter ska anpassas till stadens och nya kontaktvägar arbetas upp.

Särskilda redovisningar

Risk- och väsentlighetsanalys

I bilaga återfinns förvaltningens samlade riskbedömning i form av en risk och väsentlighetsanalys med plan för verksamhetsrevision och arbetsplan för internrevi-

sion. Förvaltningen har inte identifierat några risker som bedöms till värdet 4 eller 5 vad gäller sannolikhet och väsentlighet. Utifrån detta planeras inga särskilda aktiviteter inför 2009.